

دهستپکردنی خویندنگه‌ی سه‌ه‌تایی

چیتان پیویسته بزنان به‌کورتی

وهشانی ئینگلیزی Sorani Kurdische Version

Deutsche Version

وهشانی کوردی

Ihr Kind kommt in die Schule - Wissenswertes kurz und knapp

مندالەكەتان دیتەوه بو خۆیندنگە - فاکتی سەرنجراکیش، کورت و بەجی

Vorwort

پێشەکی

Liebe Eltern,

دایک و باوکی بەریز،

nun ist es bald soweit! Ihr Kind kommt in die Schule.

ئێستا کاتیەتی! مندالەكەتان دەچیت بو خۆیندنگە.

Ihr Kind soll sich von Anfang an in der Schule wohlfühlen. Aber wie funktioniert die Grundschule in Deutschland*?

مندالەكەتان پێویستە هەر لە سەرەتاهە هەست بە ناسوودەیی بکات لە خۆیندنگە. بەلام خۆیندنگە سەرەتایی لە ئالمان چون هەڵدەسووریت*؟

In dieser Broschüre finden Sie die wichtigsten Informationen dazu.

ئەم نامیلکەیه زانیارییه گرانگەکان لەخۆدەگریت.

Anhand von Fragen erklären wir, was Ihr Kind und Sie in der Grundschule erwartet, zum Beispiel:

لەرێگای پرسیارهوه، بۆتان شیدەکەینەوه که چ شتیک چاوهڕوانی خۆتان و مندالەكەتان دەکات، بۆ نمونە:

- Wie wird die Einschulung gefeiert?
- Was braucht unser Kind für die Schule?
- Welche Unterrichtsfächer hat unser Kind?
- Wie lange dauert der Schultag?
- Wie erfahren wir, ob sich unser Kind gut in der Schule entwickelt?
- Wie viele Ferien hat unser Kind?

- چون بەکەم رۆژی خۆیندنگە وەک بۆنەییکی تەماشای بکریت؟
- مندالەكەمان چی پێویستە بو خۆیندنگە؟
- مندالەكەمان چەند جۆر وانەیی هەیە؟
- خۆیندنگە لە رۆژدا چەند دەخایەنیت؟
- چون دەزانین ناخۆ مندالەكەمان خۆیندنگەیی باشە؟
- مندالەكەمان چەند رۆژ پشوو ی هەیە؟

Wir hoffen, dass Ihnen diese Informationen weiterhelfen.

ئێمە هیوادارین ئەم زانیارییانە یارمەتیدەر بن.

Allgemeine Informationen über die Organisation der Grundschule in Niedersachsen finden Sie auf der Internetseite des Niedersächsischen Kultusministeriums.

زانیاری گشتی سەبارەت بە رێکخستنی خۆیندنگە سەرەتایی لە نیدەرزمکسن (Niedersachsen) لەسەر مألپەری ئینتێرنیتی وەزارەتی رۆشنییری پارێزگای فیدرالی نیدەرزمکسن (Niedersachsen) بەردەستە.

Wir Autorinnen, Katarzyna Ewa Rollert, Olga Arnold und Inge Voltmann-Hummel, sind erfahrene Migranteltern und/oder Pädagoginnen aus dem gemeinsamen Integrationsbeirat der Hansestadt und des Landkreises Lüneburg.

ئێمە نووسەرانی ئەم نامیلکەیه، کاتارزینا ئیفا رۆلرێرت (Katarzyna Ewa Rollert)، ئولگا نارنۆلد (Olga Arnold) و ئینگە فۆلتمەن-هيومس (Inge Voltmann-Hummel)، دایک و باوکانی کۆچەری خاوەن ئەزموون و/یان راهێنەرانی ئەنجومەنی یەکخستنی رابوێژکارانی شاری هانزێ شتات (Hansestadt) و هەریمی لوونبۆرگین (Lüneburg).

Wir wünschen Ihrem Kind eine erfolgreiche Schulzeit!

ئێمە ئواتی سەركەوتنمان هەیه بو مندالەكەتان لە خۆیندنگە!

*Für die Schulen in Deutschland sind Bundesländer zuständig. Deswegen können Aspekte des Schulsystems in den einzelnen Bundesländern unterschiedlich sein. Diese Broschüre bezieht sich auf das Bundesland Niedersachsen.

*بو خۆیندکارانی ئالمان، هەریمە فیدرالیەکان بەرپرسن. بۆیه تاییەتەندیبەکانی سببەتەمی خۆیندنگە لە هەموو هەریمە فیدرالیەکان جیاوازن. ئەم نامیلکەیه تاییەتە بە هەریمی فیدرالی نیدەرزمکسن (Niedersachsen).

Deutsche Version**وهشانی کوردی****Themenverzeichnis****پێرستی بابەت**

1. Ist unser Kind reif für die Schule?
2. Unser Kind kann kein Deutsch / nur wenig Deutsch. Darf es trotzdem eingeschult werden?
3. Was braucht unser Kind für die Schule?
 - d. Schultüte für die Einschulung
 - e. Schulranzen
 - f. Schulbedarf
4. Wie wird die Einschulung gefeiert?
5. Darf unser Kind alleine in die Schule gehen?
6. Wie lange dauert der Schultag?
 - d. Verlässliche Grundschule
 - e. Ganztagschule
 - f. Hort
7. Wie sehen die Schulklassen aus?
8. Welche Unterrichtsfächer hat unser Kind?
9. Braucht unser Kind Essen für die Schule?
10. Müssen wir unserem Kind bei den Hausaufgaben helfen?
11. Welche Regeln gibt es in der Schule?
12. Was müssen Eltern über Ausflüge wissen?
13. Wer hilft uns, wenn unser Kind Probleme in der Schule hat?
14. Wir sprechen zu Hause unsere Muttersprache. Ist das schlecht für unser Kind?
15. Wie kann unser Kind unsere Herkunftssprache auch in der Schule lernen?
16. Wie erfahren wir, ob sich unser Kind gut in der Schule entwickelt?
 - f. Schulnoten
 - g. Zeugnisse
 - h. Lernstands-Gespräch
 - i. Eltern-Kind-Gespräch
 - j. Elternsprechtag
17. Was wird an einem Elternabend besprochen?
18. Welche Feste werden in der Schule gefeiert?
19. Unser Kind ist zum Geburtstag eingeladen. Was müssen wir wissen?
20. Was müssen wir tun, wenn unser Kind krank ist?
21. Wie viele Ferien hat unser Kind?
22. Wer betreut unser Kind in den Schulferien, wenn wir arbeiten müssen?
23. Dürfen wir mit unserem Kind während der Unterrichtszeit verreisen?
24. Kann unser Kind für ein religiöses Fest vom Unterricht befreit werden?
 - a. Nönnerrabemti دایکوباوک له پۆل
 - b. ئهنجومهنی دایکوباوک له خویندنگه
 - c. ئهنجومهنی خویندنگه
 - d. یانهی پالێشتی
25. Dürfen Eltern den Lehrkräften etwas schenken?
26. Wie können Eltern in der Schule mitarbeiten?
 - e. Klassen-Elternvertretung
 - f. Schul-Elternrat
 - g. Schulvorstand
 - h. Förderverein
27. Unser Kind langweilt sich zu Hause. Wie können wir seine Freizeit mitgestalten?

1. ناخۆ مندالەکهمان کاتی خویندنگهی هاتوو؟
2. مندالەکهمان زمانی ئهلمانی نازانیت / تهنیا کهمیک زمانی ئهلمانی دهزانیت. ناخۆ بهی حالهشموه ههر دهنوانیت خویندنگه دهست پی بکات؟
3. مندالەکهمان چی پێویسته بۆ خویندنگه؟
 - a. توورکه دیاری بۆ بهکم روژی خویندنگه
 - b. جانتای خویندنگه
 - c. پیدابوینی خویندنگه
4. چۆن جهژنی بهکم روژی خویندنگه دهکریت؟
5. ناخۆ مندالەکهمان ئیجازهی ههیه بهتهنیا بجیته خویندنگه؟
6. خویندنگه له روژدا چهند دهخایهنیت؟
 - a. خویندنگهی سه مهتایی جیی متمانهیه
 - b. خویندنگهی تهواو-روژ
 - c. هورت/سه رهپه هشتی پاش خویندنگه
7. پولهکانی خویندنگه چۆن؟
8. مندالەکهمان چهند جزر وانهی ههیه؟
9. ناخۆ مندالەکهمان پێویستی به خواردن ههیه بۆ خویندنگه؟
10. ناخۆ له نه رکهکانی خویندنگه دا دهییت یارمهتی مندالەکهمان بدهین؟
11. یاساکانی خویندنگه چین؟
12. سهبارهت به سهفهڕ و گهڕانهکان، دایک و باوکان دهی چی بزانه؟
13. نهگهڕ مندالەکهمان کێشهیهکی له خویندنگه ههبوو، کێ یارمهتیمان دهدات؟
14. ئێمه له مالموه به زمانی دایکی خۆمان قسه دهکهین. ناخۆ نهوه بۆ مندالەکهمان خراپه؟
15. مندالەکهمان چۆن دهنوانیت زمانی دایکی خۆی له خویندنگه فیڕبیت؟
16. چۆن دهزانین ناخۆ مندالەکهمان خویندنگهکی باشه؟
 - a. نهرهی خویندنگه
 - b. بروانامهکان
 - c. گفتوگو لهسه رهوشی فیڕبوون
 - d. گفتوگو-دایک و باوک-مندال
 - e. روژی پرسورای دایکوباوک
17. له شوی دایک و باوکان یاسی چی دهکریت؟
18. چ بۆ نهیهک (جهژنیک) له خویندنگه ناههنگگیرانی بۆ دهکریت؟
19. مندالەکهمان بۆ جهژنی روژی له دایکوبوون بانگهێشت کراره. ئێمه دهی چی بزانه؟
20. ئێمه دهی چی بکهین له کاتی نهخووشی مندالەکهماندا؟
21. مندالەکهمان چهند روژ پشووی ههیه؟
22. کێ ناگای له مندالەکهمان بیته لهکاتی پشوودانی خویندنگه، نهگهڕ ئێمه لهسهر کاربین؟
23. مۆلعتمان ههیه لهکاتی بهردهوامبوونی وانهکانی خویندنگه لهگهڵ مندالەکهمان سهفهڕ بکهین؟
24. ناخۆ مندالەکهمان دهنوانیت لهکاتی پشوویهکی ئایینی، نهپاتهوه بۆ خویندنگه؟
25. ناخۆ دایک و باوکان دهنوانن دیاری بدهن به ماموستاکان؟
26. دایکوباکان چۆن دهنوانن له خویندنگه هاوکاری بکهین؟
 - a. نۆنهرابهمتی دایکوباوک له پۆل
 - b. ئهنجومهنی دایکوباوک له خویندنگه
 - c. ئهنجومهنی خویندنگه
 - d. یانهی پالێشتی
27. مندالەکهمان له مالموه وهرهز و بیزاره. چۆن دهنوانین کاتی بهتالی مندالەکهمان پر بکهینهوه؟

Deutsche Version

وهشانی کوردی

- Die geistige Entwicklung: Dazu gehören zum Beispiel nach Bildern erzählen, Zahlen und Wochentage kennen.
- Soziale und emotionale Entwicklung: Das Kind kann über seine Freunde und Hobbies erzählen. Es wird gefragt, wie es ihm geht, oder wie es reagiert, wenn es beim Spielen verliert.

Ganz selten wird empfohlen, das Kind noch nicht in die Schule zu schicken, sondern es länger im Kindergarten zu lassen. Das ist kein Problem. Das Kind braucht noch etwas Zeit, um „schulreif“ zu werden. Vielleicht soll es selbstbewusster werden oder es ist noch sehr verspielt.

Wenn ein Kind noch nicht so gut Deutsch spricht oder eine körperliche Einschränkung hat, ist das kein Grund, es nicht in die Schule zu schicken.

Die Förderung der Entwicklung der deutschen Sprachkenntnisse der Vorschulkinder findet grundsätzlich im Kindergarten statt. Ein Jahr vor der Einschulung wird die sprachliche Entwicklung der zukünftigen Schulkinder noch einmal genau überprüft und verstärkt.

- گهشهسههندنی هۆشی و رۆحی: لهوانه بۆنموونه، وینه شیکردنهوه، ههژماردن و زانینی رۆژمکانی ههفته.
- گهشهسههندنی کۆمه‌لایهتی و ههستیاری: منداڵهکه دهتوانیته باسی هاوریکان و ههزهکانی بکات. لێی دهپرسرێت، حالێ چۆنه، یان چی دهکات نهگهر له کایهیهک نهیهاتهوه.

زۆر بهکهمی پێشنیار دکرێت منداڵهکه نهئێردرێته خوێندنگه و بۆ ماوهیهکی درێژتر له باخچهی منداڵان بمیننێتهوه. ئهوه ههچ کێشه نییه. منداڵهکه تهئیا کهمیک زیاتر کاتی پێویسته بۆ ئهوهی "کاتی چۆنه خوێندنگهی" بێت. رنگه ههس پێویست بێت متمانیه بهخۆی زیاتر بێت یان رنگه ئێستا ههس بیههویت کایه بکات.

ئهگهر منداڵێک ئێستا ناتوانیته زمانی ئهلمانی باش قسه بکات یان کێشهی فیزیکی ههیه، ئهوه ناهیته هۆکار بۆ ئهوهیهکه نهئێردرێته خوێندنگه.

بهگشتی پهرهپێدان و گهشهکردنی شارهبازی زمانی ئهلمانی منداڵانی پێش قوناخی خوێندنگه له باخچهی منداڵان دهست پێدهکات. یهک سال بهر له دهستپێکردنی خوێندنگه، پهرهپێدانی شارهبازی زمانی منداڵان بهر مو قوناخی خوێندنگه، جاریکی تر به رێکوپێکی تاقی دهکرێتهوه و بهههزدهکرێت.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

2. Unser Kind kann kein Deutsch / nur wenig Deutsch. Darf es trotzdem eingeschult werden?

Ein klares Ja. Auch wenn ein Kind gar kein Deutsch oder nur wenig Deutsch sprechen kann, ist es kein Grund, das Kind nicht in die Schule zu schicken. Die Kinder lernen in der Regel sehr schnell Deutsch. Dafür bekommen sie Unterstützung von erfahrenen Lehrkräften.

Es gibt viele Formen der Unterstützung, zum Beispiel: Zusätzliche Lehrkräfte arbeiten individuell mit den Kindern, um ihnen Deutsch beizubringen, die Kinder bekommen zusätzliche Bearbeitungszeit für ihre Aufgaben, Arbeits-Aufträge werden vereinfacht gestellt, die Kinder dürfen mit Wörterbuch oder Bilder-Wörterbuch arbeiten. An vielen Schulen wird Deutsch als Zweitsprache (auch DaZ genannt) und Förderunterricht in Deutsch angeboten.

An einigen Schulen gibt es spezielle Klassen, sogenannte Sprachlernklassen (manchmal auch DaZ-Klassen genannt). In diesen Klassen bekommen Migrantenkinder ohne oder mit nur wenig Deutschkenntnissen einen intensiven Deutschunterricht. Der Unterricht in den Sprachlernklassen findet zusätzlich oder parallel zum regulären Unterricht statt. Der Besuch einer Sprachlernklasse dauert in der Regel 1 Jahr.

Auch wenn die Eltern selbst kein Deutsch sprechen, können sie ihr Kind beim Deutschlernen unterstützen. Zum Beispiel können die Eltern darauf achten, dass ihr Kind auch deutschsprachige Freunde hat und kindgerechte Fernsehsendungen auf Deutsch schaut.

2. مندالەكەمان زمانی ئەلمانی نازانیت / تەنیا كەمێك زمانی ئەلمانی دەزانیت. ناخۆ بهو حالەشەوه هەر دەتوانیت خویندنگە دەست پێ بكات؟

بەلێبەهێکی زۆر ڕوون. تەنانەت ئەگەر مندانێك، زمانی ئەلمانی هیچ نەزانیت یان زۆر بەكممی بیزانیت، ئەو ناییتە هۆكار ئەو مندانە نەمێردریتە خویندنگە. بەگشتی مندانان زۆر بەخێزایی زمانی ئەلمانی فێردەبن. بۆ ئەمۆش لەلایەن مامۆستایانی خاوەن ئەزموون پشێنگریان لێدەكەیت.

زۆر شیوازی جیاوازی پشنگری هەیە، بۆنموونە: هەندێك لە مامۆستاکان بەتەنیاپی لەگەڵ مندانەكان كاردەكەن بۆ ئەوەی فێری زمانی ئەلمانی ان بكەن، مندانەكان كاتی زۆرترین پێدەدریت بۆ تەواوكردنی ئەو ئەركانەیی پێیان دراوه، ئەركەكان ئاسانتر دەكەیتەوه بۆ مندانان، مندانان دەتوانن بە فەر هەنگ یان قامووسی وینەدار كاربکەن. زۆر بەهێ خویندنگەكان، زمانی ئەلمانی وەكوو زمانی دووم (DaZ) بێشی پێدەگوتریت دەلێنەوه و وانەیی تاییەت بۆ زمانی ئەلمانی پێشیار دەكەیت.

لە هەندێك لە خویندنگەكان، پۆلی تاییەتی هەن بەناوی پۆلی زمان فێربوون (جاروبار هەروەها پۆلی-DaZ) بێشیان پێدەگوتریت. لەم جۆرە پۆلانە، مندانانی كۆچبەر بە شارەزایی كەم یان هیچ شارەزاییەك لە زمانی ئەلمانی، وانەیی ئەلمانی ان بە شیوازیکی زۆر چڕ بۆدەگوتریتەوه. وانەیی پۆلی زمان فێربوون یان بەجیا دەگوتریتەوه یان لەگەڵ وانەكانی تر بەتێكراایی. پۆلی فێربوونی زمان زۆر بەی جار ان بۆ ماوهی 1 ساڵە.

تەنانەت ئەگەر دایكوباك بۆخۆیان زمانی ئەلمانی ش نەزانن، دەتوانن پشنگری مندانەكانیان بكەن بۆ فێربوونی زمانی ئەلمانی. بۆنموونە دایك و باوكان دەتوانن سەرنج بەدەن كە مندانەكەیان هاوڕێی ئەلمانی زمانی هەیه و سەیری پرۆگرامی تەلهفیزیۆنی تاییەت بە مندانان بە زمانی ئەلمانی دەكات.

3. Was braucht unser Kind für die Schule?

3. منداڵهکهمان چی پێویسته بۆ خوێندنگه؟

a. Die Schultüte zur Einschulung

a. توورمهکه دیاری بۆ یهکهم روژی خوێندنگه

Seit dem 19. Jahrhundert bekommen die Schulanfänger*innen in Deutschland eine Schultüte. Die Schultüte, oder auch „Zuckertüte“ genannt, soll den Schulkindern den Anfang der Schule „versüßen“. Schultüten sind mit Schulmaterial, Obst und Süßigkeiten gefüllt. Einige Lebensmittel- und Schreibwarengeschäfte bieten sogar eine kostenlose Befüllung der Schultüte an.

له سهدهی 19مه، ههموو منداڵیک له ئالمانیای له روژی دهستپێکی خوێندنگه، توورمهکه دیاری وهردمگریت. توورمهکه دیاری، یان ههروهها "توورمهکه شهکر" یشی پێدملین، به مهبهستی "شیرنکردنی" دهستپێکی خوێندنگهیه بۆ منداڵان. توورمهکه دیاری به شتومهکی پێویستی خوێندنگه، میوه و شیرینی پردهکریت. تهانهت ههندیک دووکانی خواردمهنی و دووکانی کهلوپهلی نووسین به خۆرای توورمهکه دیاری پرکراو پێشکەش دهکەن.

Viele Eltern basteln die Schultüten selbst, entweder als eine Überraschung oder gemeinsam mit dem Kind. Als Material bieten sich dafür Pappe oder Stoff an. Tipps gibt es im Bastelladen oder Internet. In manchen Schulen basteln die älteren Schulkinder die Schultüten für die Schulanfänger. Man kann aber auch schöne fertige Schultüten kaufen oder dem Kind schenken lassen. Wichtig! Alle Kinder bringen ihre Schultüten zur Einschulungsfeier mit.

ههندیک له دایک و باوک خۆیان توورمهکه دیاری سازدهکەن جا یان منداڵهکهیان سوڕپرایز دهکەن یان پیکهوه لهگهڵ منداڵهکهیان سازی دهکەن. بۆ جنسی توورمهکهکه یان له کاغزی ئهستوور یان پارچه کهڵک وهردمگرن. له دووکانی کاری هونهری و لهسهڕ ئینتێرنێت دهنانن ههندیک زانیاری وهربگرن. له ههندیک له خوێندنگهکان، خوێندکاره بهتسهمنهکان، توورمهکه دیاری سازدهکەن بۆ ئهو منداڵانهی تازه خوێندنگه دست پێدهکەن. بهلام ههڕ کهس دهنانیت توورمهکه دیاری سازکراو بکریت یان به کهسیکی تر بلێت و مکوو دیاری بێدهن به منداڵهکهی. گرنگ! ههموو منداڵهکان توورمهکه دیاریهکهانیان دێنن بۆ جهژنی دهستپێکی خوێندنگه.

b. Der Schulranzen

b. جانتای خوێندنگه

Der Schulranzen ist eine Art Rucksack für die Grundschulkind, nur viel stabiler. Schulranzen sind bunt, manche haben Bilder aus Märchen und oder Comicfiguren darauf. Das Schulkind möchte meistens selbst über das Motiv und die Farben entscheiden. Die Eltern sollten darauf achten, dass der Ranzen gut sitzt und nicht zu schwer ist. Im Januar gibt es Schulranzen-Messen. Dort hat man eine große Auswahl an Schulranzen und bekommt manchmal gute Preise. Aber auch in Second-Hand-Geschäften oder im Internet findet man gute gebrauchte Ranzen. Wichtig! Alle Kinder nehmen ihren Schulranzen zur Einschulungsfeier mit. In den Schulranzen gehört die sogenannte „Fедermappe“ oder „Federtasche.“ Feder ist ein altes Wort aus der Zeit, wo man mit einer Gänsefeder geschrieben hat. In der Federmappe sind alle Schreib- und Bastelutensilien inklusive Stifte, Anspitzer, Papierkleber, Lineal und Radiergummi. Dann brauchen die Kinder auch noch einen Sportbeutel (für die Sportbekleidung und Turnschuhe für den Sportunterricht, auch Turnzeug genannt), eine Trinkflasche und eine Brot-Dose für das zweite Frühstück.

جانتای خوێندنگه جوړیک کۆلهپشتیه بۆ منداڵانی خوێندنگه سهرمهتایی، بهلام زوړ قایم و جیگیر تره. جانتای خوێندنگه رهنگاورهنگن، ههندیکیان وینهی چیرۆکی ئهفسانهیی یان یان وینهی کۆمیکیان لهسهره. زوړبهی جار ان منداڵهکه بۆخۆی دهیهیهیت رهنگ و بایهتی وینهی سهڕ جانتاکی ههلبژیریت. دایکوباوک دهیی سهرنج بدن که جانتاکی بهباشی لهسهڕ پشته منداڵهکه رادههستیت و زوړ قورس نهیت. له مانگی یهکدا پێشانگای جانتای خوێندنگه ههیه. لهو پێشانگایه ژمارهیهکی یهکجار زوړ جانتای خوێندنگه له جوړی جیاواز ههیه و شانسی ههلبژاردنت زیاتره و زوړبهی جار دهنانیه به نرخیکی باشتهر بیکری. ههروهها لهو دووکانانهی شتومهکی دهستی دوو دهفرۆشن یان لهسهڕ ئینتێرنیت دهنانیه جانتای خوێندنگه دهستی دووی زوړ خاویز و چاک بیهیهوه. گرنگ! ههموو منداڵهکان جانتای خوێندنگهیان دێنن بۆ جهژنی دهستپێکی خوێندنگه. لهناو جانتای خوێندنگه، جانتایهکی پیکولهی ناسراو به "بۆخچهی پهڕ" یان "قوتووی قهلم" ی تێدایه. پهڕ وشهیهکی کۆنه له زهمانی زوومه دهیت، نهوهم که خهڵک به پهڕی قاز شتیان دهنوسی. لهناو بۆخچهی پهڕ یان قوتووی قهلمدا ههموو نامیر و کهسهکانی پێویستی نووسینی تێدایه، و مکوو قهلم، تیزکهروه، چهسپی کاغز، خهتکێش و پاکهروه. منداڵهکان ههروهها پێویستیان به جانتایهکی وهرزش (بۆ جلوههرگ و کهوش یان پیلای وهرزشی بۆ وانهی وهرزش، ههروهها کیتی وهرزشیهی پێدملین)، بوتلی ناو و قوتووی نان بۆ نانی بهیانی بۆ دووم جار، ههیه.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

c. Schulbedarf

Am Informations-Abend, noch vor dem Schulstart, erfahren die Eltern, welche Sachen die Kinder für die Schule brauchen.

Schulbücher: Die Schule gibt Listen mit den benötigten Büchern und Heften aus. Die Eltern können selbst entscheiden, welches Buch sie kaufen und welches Buch sie an der Schule ausleihen. Die Leihgebühr ist nicht für alle gleich hoch. Sie hängt zum Beispiel davon ab, wie viele Kinder einer Familie gleichzeitig in der Schule sind. Die geliehenen Bücher müssen besonders gut behandelt werden, denn sie werden im nächsten Jahr einem anderen Kind ausgeliehen. Es ist ratsam, das Buch mit einer Folie (aber bitte keine selbstklebende Folie verwenden) oder mit Papier zu schützen.

Arbeits-Material: Malstifte, Bleistifte, Hefte, eine Schere, Lineal, Arbeitshefte zu den Lehrbüchern, Malkasten (auch „Tuschkasten“ genannt), Malblock, Mappen müssen die Eltern einkaufen. Es muss nicht das Teuerste sein, sondern haltbar und möglichst umweltfreundlich. Lehrkräfte geben gern Tipps dazu.

Spezielle Bekleidung: Wie auch im Kindergarten, brauchen die Kinder rutschfeste Hausschuhe für die Schule. Für den Mal-Unterricht ist ein Mal-Kittel als Schutz für die Kleidung sinnvoll. Für den Sportunterricht brauchen die Kinder das „Turnzeug“, also die Sportkleidung und Turnschuhe (mit abriebfester Sohle!), die in einem Sportbeutel transportiert werden.

c. پێداویستی خوێندنگه

له ئیواره-زانباریدا، بهر له دهستپێکی خوێندنگه، دایک و باوکان ناگادار دهکریهوه که منداڵان چ شتیکیان بۆ خوێندنگه پێویسته.

کتیبه خوێندنگه: خوێندنگه لیستیکتان پێدهدات که ناوی کتیب و دهفتهری پێویستی تیدا نووسراوه. دایک و باوکان خۆیان بریاردهمن کامه کتیب دهکرن و کامه کتیب له خوێندنگه به قهرز وهردهگرن. نرخه کرێ بۆ ههموو کتیبهکان بهقهد بهک نیهه. بۆنموونه کاره بهرمیه چهند منداڵی بنهمالهیهک هاوکات دهچنه خوێندنگه. کتیبه بهکرێ گرتووهکان دهبی بهتایبهتی زۆر بهباشی ناگاداریان بن و بهباشی کهلکیان لێگیریت، چون له سالی داهاتوودا منداڵیکی تر بهکرێیان دهگرنیت. وهکوو پێشنیار دهتوانن دهوروبهری کتیبهکه به توێژال یان کاغهمز بپینچن (بهلام له توێژالیک کهلک وهرمهگرن که به کتیبهکهوه دهنووسیت).

پیداویستییهکانی-کار: دایکوباوک پێویسته نهم شتانه بکرن: تهباشیر یان قهلمی رنگاورهنگ، دهفتهر، مهقهستیک، خهتکێش، دهفتهری کار بۆ کتیبهکان، قوتووی رهنگ (ههروهها قوتووی جهههریشی پێدهلێن)، فلچهی رهنگ، بۆخچهی کاغهمز راگرتن یان فولدیر. شتهکان نابێ حهتмен نرخیان گران بنیت، بهلام قایم و خۆراگر و نا ئهو جێیهی دهکریت زهرهریان بۆ ژینگه نهبنیت. مامۆستاکان بهخۆشیهوه دهتوانن لهم بارهیهوه زانیاریتان بدهن.

جلوبهرگی تاییهتی: ههروهکوو باخچهی منداڵان، منداڵان پێویستیان به پێلاوی ناومال ههیه، لهو جۆرهی که خلیسک نین یان ناخلیسکین. بۆ وانهی وینهکێشان، کراسیکی وینهکێشان بۆ پاراستنی جلوبهرگیان به سوود دهبنیت. بۆ وانهی وهرزش، منداڵهکان پێویستیان به "کتیبه وهرزشی" ههیه، ههروهها جلوبهرگی وهرزشی و پێلاوی وهرزشی (بنی پێلاومهکه رووشینهر نهبنیت!)، و ههموویان دهبی له جانتایهکی وهرزشی دا جێیان بێتهوه.

4. Wie wird die Einschulung gefeiert?

Die Einschulung findet in der Regel am ersten Sonnabend nach den Sommerferien statt. Die Schule bereitet ein besonderes Programm für die Einschulung vor. Das heißt, es gibt eine Feier in der Schule. Bei der Feier begrüßt die Schulleitung alle neuen Kinder und sagt, in welche Klasse die Kinder gehören. Die Familie und Freunde sind zur Einschulung eingeladen. Ganz wichtig: Der Schulranzen und die Schultüte müssen zur Einschulungsfeier mit!

Die Kinder der höheren Klassen führen kleine Singspiele oder Theaterstücke auf. Danach gehen die Kinder mit ihrer Klassenlehrerin oder ihrem Klassenlehrer in den Klassenraum. Sie bekommen dann ihren Stundenplan und malen oder basteln gemeinsam. Da oft auch Zeit zum Spielen auf dem Schulhof ist, sollten die Kinder eine bequeme Kleidung anziehen. Die Familien trinken zusammen Kaffee und essen Kuchen.

In der Regel gibt es vor der Einschulungsfeier auch einen ökumenischen Schulgottesdienst in einer der umliegenden Kirchen. Die Teilnahme am Gottesdienst ist freiwillig.

Nach der Einschulungsfeier in der Schule wird meistens auch zuhause oder in einem Restaurant mit Familie und Freunden gefeiert.

4. یەكەم رۆژی خویندنگە چۆن جێژن دەگرن؟

رۆژی یەكەمی خویندنگە بەگشتی لە یەكەم شەممە پاش پشووێ ھاوین بەرێوە دەچیت. خویندنگە پرۆگرامێکی تایبەت بۆ جەژنی رۆژی یەكەمی خویندنگە ڕێكەمخات. یانی جەژنێك لە خویندنگە ھەیە. لە جەژنەكەدا، بەرێوەبەری خویندنگە ھەموو منداڵە تازە ھاتوو ھەكان بەخێر ھاتن دەكات و پێیان دەڵێت كە منداڵەكان لە كامە پۆل دان. بنەمالەكان و ھاوڕێكان بۆ جەژنی یەكەم رۆژی خویندنگە بانگھێشت دەكەن. زۆر گرنگ: جانناكانی خویندنگە و نوورەكە دیاریبەكان دەبێ لەگەڵ خوتان بێن بۆ جەژنی یەكەم رۆژی خویندنگە!

منداڵانی پۆلەكانی سەر و تر گۆرانی و شانۆ پیشكەش دەكەن. لەپاشان منداڵەكان لەگەڵ مامۆستاى پۆلەكەیان دەچن بۆ پۆلەكەیان. دواتر خستەى خویندنی پۆلەكەیان یان بەرنامەى پۆلەكەیان پێدەدەن و لەپاشان پێكەوێ و ینە دەكێشنەوێ یان شت ساز دەكەن. چون زۆر بەی كاتەكە بە یاریكردن لە ھەوشە یان ھەساری خویندنگە تێپەر دەبیت، واباشترە منداڵەكان جل و بەرگیكى ئاسوودەیان لەبەر دا بنیت. بنەمالەكان پێكەوێ قاوێ دەخۆنەوێ و كەبێك دەخۆن.

زۆر بەی جارێ یەكەم رۆژی خویندنگە، رێوڕەسمی ئایینی خاچپەرستی لە یەكێك لە كلیسەكانی نزیک خویندنگە بەرێوە دەچیت. بەشداریكردن لە رێوڕەسمی ئایینی دلخوازە.

پاش تەواوبوونی جەژنی یەكەم رۆژی خویندنگە، زۆر بەی جار لە ماڵی یان لە چێشتخانەكە بنەمالەكان و ھاوڕێكان پێكەوێ ناھەنگ دەگیرن.

5. Darf unser Kind alleine in die Schule gehen?

Für die Grundschule gilt es: „Kurze Beine, kurze Wege.“ Das heißt, die Grundschul Kinder sollen also möglichst zu Fuß in die Schule gehen oder mit dem Fahrrad fahren (wenn sie schon sicher Fahrradfahren können).

In den ersten Wochen gehen Kinder und Eltern den Schulweg zusammen. Die Eltern zeigen dem Kind, wie und wo Ampeln, Zebrastreifen und gefährliche Stellen zu beachten sind. Dabei organisieren sich oft mehrere Familien und begleiten ihre Kinder abwechselnd. Nach wenigen Wochen kennen die meisten Kinder den Weg gut und können ihn ohne Erwachsene gehen. Alle Kinder sind auf dem Schulweg versichert. Falls es zu einem Unfall kommt, muss die Schule schnell benachrichtigt werden. Die Schule benachrichtigt dann die Versicherung.

Kinder, die weiter als 2 km von ihrer Schule entfernt wohnen, können kostenlos Bus fahren. Dafür bekommen die Kinder kostenlose Fahrkarten. Auskunft darüber gibt die Schule.

5. ناخۆ مندالەکهمان نیجازهی ههیه بهتەنیا بچیتە خویندنگه؟

ئەم گوتنە بۆ خویندنگە سەرمتای بەکار دێت: "فاجی کورت، رینگای کورت." یانی مندالی خویندنگە سەرمتای دەبێت تا ئەو جێیە ئیمکانی ههیه بهی بچنە خویندنگە یان به دووچەر خە یان پایشکل (ئەگەر بەدنیایی بهوه دەتوانن دووچەر خە لێخوڕن).

له ههفتهکانی بهکەمدا، مندالەکان و دایک و باوکان پێکهوه دهچنه خویندنگه. دایک و باوکان پيشانی مندالەکهمان دهن که چرای ترافیک، شوینی پهرینهوه لهسەر شهقام و شوینه مەترسیدار مەکان لهکوێن و چۆن دەبێ سەرنجیان بدەن. بهمجۆرەش زۆریهه بهمالەکان پێکهوه ریکخستن دەکەن و به نۆره مندالەکان دهبنهوه خویندنگه. پاش تپهر بوونی چهند ههفته، مندالەکان زۆریهه یان رینگاکه فیردهبن و بهی دایک و باوکان دەتوانن هاتووچۆ بکەن. ههههه مندالەکان لهسەر رینگای خویندنگه پارێزران. ئەگەر لهسەر رینگای خویندنگه رووداوێک روو بدات، دهبێ خویندنگه بهخیرایی ناگادار بکریتهوه. خویندنگه دواتر ئیدارهه بیمه ناگادار دهکاتهوه.

ئەو مندالانەه دوورتر له 2 کیلۆمیتەر له خویندنگه دهژین، دەتوانن بهخۆرای به پاس هاتووچۆ بکەن. بۆ ئەوهش مندالەکان کارتی هاتووچۆی خۆرای یان پێدهدریت. زانیاری زیاتر لهم بارهههه له خویندنگه ههیه.

6. Wie lange dauert der Schultag?

Ein Schultag in der Grundschule beginnt in der Regel zwischen 7:30 Uhr und 8:30 Uhr und dauert bis zu 6 Schulstunden (1 Schulstunde = 45 Minuten). Es sind immer zwei Unterrichtsstunden ohne Pause direkt hintereinander, dann gibt es eine Pause von 20 bis 30 Minuten. Wenn der Unterricht um 8 Uhr beginnt, dann ist gegen 13 Uhr der Schulschluss.

Verlässliche Grundschule

Die Grundschulen in Niedersachsen sind „verlässlich“. Verlässlich heißt, die Kinder werden bis mindestens von 8:00 Uhr 13:00 Uhr betreut. Wenn der Unterricht schon früher endet, können die Kinder bis 13:00 Uhr in der Schule betreut bleiben. In der Betreuungszeit können Kinder spielen oder an Arbeitsgemeinschaften (kurz AGs genannt) wie Sport, Chorsingen oder Basteln teilnehmen.

An zwei Tagen im Jahr endet der Unterricht nach der 3. Stunde. Das sind die Tage im Winter und im Sommer, an denen die Kinder Zeugnisse bekommen. Viele Eltern holen ihre Kinder an den Zeugnistagen von der Schule ab. Nach dem ersten Halbjahr der ersten Klasse bekommen die Kinder noch kein Zeugnis.

Ganztagschule

Viele Grundschulen funktionieren inzwischen als Ganztagschulen. Geht das Kind in eine Ganztagschule, ist es bis mindestens 15:30 Uhr in der Schule. Es bekommt dort nach dem Unterricht ein Mittagessen. Das Mittagessen müssen die Eltern bezahlen. Am Nachmittag nimmt das Kind an verschiedenen Arbeitsgemeinschaften (AGs) teil und es macht unter Aufsicht die Hausaufgaben. Das Angebot der Ganztagschule wird je nach Schule unterschiedlich gestaltet. Wie lange ein Kind in der Schule bleiben muss oder darf, erklären die Lehrkräfte bei der Anmeldung zur Schule.

Hort

An einigen Grundschulen gibt es einen Hort. Der Hort ist ein Ort, wo die Kinder am Nachmittag betreut werden. Auch im Hort wird Mittagessen, Hausaufgabenbetreuung und verschiedene Arbeitsgemeinschaften (AGs) angeboten. Häufig geht die Betreuung sogar länger als in der Ganztagschule und die Kinder können dort auch in den Ferien betreut werden. Der Hort ist im Gegensatz zur Ganztagschule nicht kostenlos. Die Plätze im Hort sind oft schnell vergeben.

6. خۆیندنگه له رۆژدا چەند دەخایەنیت؟

یەک رۆژی خۆیندنگه له خۆیندنگه سەر مەتایی سەر مەتایی یاسا لەنێوان کاتژمێر 7:30 و 8:30 بەیانی دەست پێدەکات و ماوەی 6 کاتژمێری خۆیندنگه دەخایەنیت (1 کاتژمێری خۆیندنگه = 45 خۆلەک). هەمیشە دوو کاتژمێر وانهگوتنەوه دوایەوای یەکدا بەبێ پشوووان هەیه، لەپاشان بۆ ماوەی 20 تا 30 خۆلەک پشوووان هەیه. ئەگەر وانه له کاتژمێر 8 ی بەیانی دەست پێیکات، ئەوه له کاتژمێر 13 کۆتایی به کاتی خۆیندنگه دیت.

خۆیندنگه سەر مەتایی جێی متمانەیه

خۆیندنگه سەر مەتایی یەکان له نیدەرزهکسن (Niedersachsen) "جێی متمانەن". جێی متمانەبوون یانی مندالەکان لانیکەم له کاتژمێر 8:00 ی بەیانیههه هەتا کاتژمێر 13:00 چاودێری دەکری. ئەگەر وانه پیش کاتی دیاریکراو تەواو بێت، مندالەکان هەتا کاتژمێر 13:00 له خۆیندنگه چاودێری دەکری. لەکاتی چاودێریکردنی مندالەکان، مندالەکان دەتوانن یاری بکەن یان له کاری گرووبی (بەگورتی پێی دملێن AGs) وەکوو وەرزش، کۆری گۆرانی خۆیندنی یان له شت سازکردندا بەشداری بکەن.

له دوو رۆژ له سالدادا، وانه پاش 3 یەمێن کاتژمێر کۆتایی پێدیت. ئەو دوو رۆژانه له زستان و هاوین دان، ئەو رۆژانهی مندالەکان بڕوانامەکانیان پێدەدریت. زۆریهه دایک و باوکان له رۆژی وەرگرتی بڕوانامەدا دینه شوێن مندالەکانیان. پاش تێپەربوونی یەکمە نیوهی سالی یەکمە پۆل، مندالەکان بڕوانامەیان پێنادریت.

خۆیندنگه تەواو-رۆژ

زۆریهه خۆیندنگه سەر مەتایی یەکان نێستا وەکوو خۆیندنگه تەواو-رۆژ کار دەکەن. ئەگەر مندالەکان دەچنە خۆیندنگه تەواو-رۆژ، ئەوه لانیکەم تا کاتژمێر 15:30 له خۆیندنگه دەبیت. لەپاش وانه، مندالەکان خواردنی ژمی نیوهرۆی پێدەدریت. دایک و باوک دەبێ پارهی ژمی خواردنی نیوهرۆ بدن. له پاشنیوهرۆ، مندالەکه له کاری گرووبی (AGs) جۆراوجۆردا بەشداری دەکات و خەریکی کارکردن لەسەر نەرکەکانی خۆیندنگه دەبیت لەژێر چاودێری. پێشنیاری خۆیندنگه تەواو-رۆژ بەپێی خۆیندنگه جیاوازه. ئەوهیکه مندالیک چەنده دەبیت و چەنده نیجازهه هەیه له خۆیندنگه بەمێنیتەوه، له لایەن مامۆستاكانهه له رۆژی ناوونوسیکردندا شیدهکریتهه.

هۆرت/سەر یەر مەشتی یاش خۆیندنگه

له هەندیک له خۆیندنگه سەر مەتایی یەکان هۆرت هەیه. هۆرت جیگایهکه که مندالەکان له پاشنیوهرۆ چاودێری یان لێدەکری. هەر وهه له هۆرت نانی نیوهرۆ دەخۆن، نەرکەکانی خۆیندنگه لەژێر چاودێری دا کاریان لەسەر دەکری و کاری گرووبی جۆراوجۆریان (AGs) پێ پێشنیاردەکری. هەندیک جار چاودێریکردنی مندالان تەنانهت ماوهیکه درێژتر دەخایەنیت له خۆیندنگه تەواو-رۆژ هکان و مندالەکان لەکاتی پشوووانەکانیشدا دەتوانن چاودێریان بکری. هۆرت بەپێچەوانهه خۆیندنگه تەواو-رۆژ هکاندا بەخۆراییی نییه. جیگاکانی هۆرت هەمیشە بەخێراییی پردهبنهه.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

7. Wie sehen die Schulklassen aus?

In einer Grundschulklasse lernen bis zu 26 Kinder, Mädchen und Jungen, gemeinsam. Die Grundschulen in Niedersachsen sind „inklusiv“. „Inklusiv“ bedeutet, dass Kinder mit und ohne Behinderung von Anfang an am gemeinsamen Unterricht teilnehmen.

Die Klassenlehrkraft unterrichtet die Klasse fast jeden Tag und ist die wichtigste Ansprech-Person für die Kinder und die Eltern. Sie/Er arbeitet viele Stunden in der Woche mit den Kindern. Es gibt auch noch Fachlehrkräfte, die einzelne Fächer wie zum Beispiel Mathematik oder Sport unterrichten.

Eine Klasse hat häufig einen eigenen Klassenraum. Im Klassenraum sind Kisten oder Fächern. Darin bewahren die Kinder ihre Sachen auf, die sie für den Unterricht brauchen.

7. بۆلەکانی خویندنگە چۆن؟

له بۆلێکی خویندنگە سەرتایێ هەتا 26 منداڵی کچ و کور پێکەوه وانه دەخوینن. خویندنگە سەرتایێ له نیدەرزەکسن (Niedersachsen)، "لهخۆگری هەموو شتیکیه". "لهخۆگری هەموو شتیکیه" وواته، منداڵانی خاوهن یان بەبێ پێداویستی تاییهت هەر له سەرتاوه له وانهیکی هاوبەشدا بەشداری دەکەن.

مامۆستای پۆل، هەموو رۆژیک وانه دەلێتەوه و گرنگترین کەسی جێی پەیبوهندی منداڵ و دایک و باوکە. مامۆستا بۆ چەندین کاتژمێر له هەفتەدا لهگەڵ منداڵان کار دەکات. هەروەها مامۆستای وانهی تاییهتیش هەن که مامۆستای وانهیکی تاییهتین بۆنمونه وانهی بیرکاری یان وەرزش.

بۆلێک بەگشتی یەک ژووری تاییهتی هەیە. له ژووری پۆلەکه، قوتوو و فارگونی لێیه. لهناو ئەوانەدا، منداڵەکان شتەکانیان رادەگرن، ئەو شتانهی بۆ وانهکیان پێویسته.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

8. Welche Unterrichtsfächer hat unser Kind?

In der Grundschule stehen Deutsch, Mathematik, Sachunterricht, Musik, Kunst und Sport auf dem Stundenplan. Dazu kommen verschiedene Arbeitsgemeinschaften, kurz AGs, genannt. Die Kinder wählen ihre AGs selbst (zum Beispiel: Sport, Umwelt, Technik, Musik, Schulgarten und vieles mehr). An den meisten Schulen lernen Kinder auch den Umgang mit Computern und Internet.

Der Sachunterricht behandelt sehr unterschiedliche Inhalte: Naturwissenschaftliche Fragen, Geschichts-Themen, Sexualkunde (in 3. oder 4. Klasse), politische Bildung. Die Teilnahme am Sexualunterricht ist für alle Pflicht. Die Schule informiert die Eltern, wann der Sexualunterricht ansteht und welche Inhalte da vermittelt werden. Wenn Eltern fragen zum Sexualunterricht haben, dürfen sie gerne mit der Klassenlehrkraft sprechen.

Auch die praktische und theoretische Vorbereitung zur Fahrradprüfung gehört zum Lehrplan. Ab 3. Klasse wird Englisch unterrichtet.

Am Anfang der 1. Klasse wird vor allem spielerisch gelernt. Dadurch wird der Übergang vom Kindergarten in die Schule erleichtert.

Neben den Unterrichtsfächern ist das „soziale Lernen“ ganz wichtig in der Schule: Hilfsbereitschaft, Teamgeist, Respekt, Toleranz und Verantwortungsbewusstsein werden in allen Fächern eingeübt.

Am Ende der 4. Klasse soll Ihr Kind sicher schwimmen können. Das ist lebenswichtig! Deshalb bieten viele Grundschulen auch Schwimmunterricht an. Die Kinder haben dann die Möglichkeit, ein Schwimmbadzeichen (Seepferdchen, Bronze oder Silber) zu machen. Es ist sehr ratsam, schon vor dem Beginn der Grundschule die Kinder an das Wasser zu gewöhnen. Das „Seepferdchen“ ist das erste Schwimmbadzeichen, das ein Kind bekommen kann. Es bedeutet, dass sich ein Kind eine gewisse Zeit über Wasser halten kann. Das Seepferdchen können Kinder schon im Alter von 4-6 Jahren schaffen.

Die Teilnahme am Sport- und Schwimmunterricht ist ein wichtiger Teil der Erziehung und für alle Kinder verpflichtend. Beim Sport- und Schwimmunterricht gib es immer getrennte Umkleide-Räume für Jungen und Mädchen. Mädchen dürfen einen Ganzkörper-Badeanzug (auch Burkini genannt) im Schwimmunterricht tragen. Das gemeinsame Lernen und Spielen hilft den Kindern, eine gute Klassengemeinschaft zu bilden.

8. مندالەكەمان چەند چۆر وانهی ههیه؟

له خویندنگه‌ی سه‌مه‌تایه‌ی، زمانی ئەلمانی، بیرکاری، زانست، مۆسیقا، هونەر و ورزش به‌شێک له‌ خشته‌ی خویندنه‌که‌مانه‌. زۆر کاری گرووپی جیاواز هه‌ن که به‌کورتی AGs یان پیده‌گوت‌ریت. مندالەکان AGs که‌مان بۆ خۆیان هه‌م‌لێه‌بێژن (بۆنموونه‌: وەرزش، ژینگه‌، ته‌کنه‌لۆژیا، مۆسیقا، باخی خویندنگه‌ و زۆر گرووپی تر). له‌ زۆربه‌ی خویندنگه‌کان، مندالەکان فێرده‌بین چۆن به‌ کۆمپیوتەر و ئینتێرنێت کاربکهن.

وانه‌ی زانستی زۆر بابته‌ی جیاواز له‌خۆده‌گرتیت. پر سياره‌ زانستییه‌ سروشتیه‌که‌مان، بابته‌ مێژوویی‌یه‌که‌مان، په‌روه‌ده‌ی جنسی (له‌ پۆلی 3 یان 4) و زانستی رامباری یان سیاسه‌ت. به‌شداریکردن له‌ وانه‌ی په‌روه‌ده‌ی جنسیدا بۆ هه‌موو زۆرمه‌لێهه‌. خویندنگه‌ دایک و باوکان ناگادار ده‌کاته‌وه‌ چ کاتێک وانه‌ی په‌روه‌ده‌ی جنسی کاتی ده‌بێت و چ ناوه‌رۆکیک له‌خۆده‌گرتیت. ئەگه‌ر دایک و باوکان سه‌باره‌ت به‌ وانه‌ی په‌روه‌ده‌ی جنسی پرسباریان هه‌یه‌یت، ده‌توانن له‌گه‌ڵ مامۆستای وانه‌ قسه‌بکهن.

هه‌روه‌ها ئاماده‌کاری کرداری و ده‌قی بۆ ئەزمونی پاپسکله‌ به‌شێکه‌ له‌ خشته‌ی خویندن. له‌ پۆلی 3 وه‌ وانه‌ی ئینگلیزی ده‌گوت‌ریته‌وه‌.

له‌ ده‌ستپێکی پۆلی 1 وه‌، فێرکاری به‌شێوه‌ی یاریکردن ده‌بێت. به‌مجۆره‌ په‌رینه‌وه‌ له‌ باخچه‌ی منداڵان بۆ خویندنگه‌ ناسان ده‌کریته‌وه‌.

له‌په‌مانی وانه‌کانی خویندن، "فێربوونی کۆمه‌لایه‌تی" زۆر گرنگه‌ له‌ خویندنگه‌: یارمه‌تیه‌ده‌ربوون، رۆژی کارکردن به‌ گرووپ، ریزگرتن، دلفراوانی و لێبوورده‌یی و هه‌ست به‌ به‌رپرسیاره‌یتیکردن له‌ هه‌موو وانه‌کاندا راهێنانیان بۆ ده‌کریت.

له‌ کۆتایی پۆلی 4 دا، مندالەکه‌مان ده‌بی به‌ متمانه‌به‌خۆیی‌یه‌وه‌ بتوانیت مه‌له‌ بکات. ئەوه‌ پێداووستیه‌یه‌کی گرنگی ژبانه‌! بۆیه‌ زۆربه‌ی خویندنگه‌ سه‌مه‌تایه‌یه‌که‌مان، وانه‌ی مه‌له‌کردن پێشکەش ده‌کهن. مندالەکان ده‌رفه‌تی نه‌وه‌یان بۆ ده‌رخصه‌یت که‌ پێناس یان نیشانه‌ی مه‌له‌کردن (وه‌کوو نه‌سه‌پی ئاوی، برۆنز یان زێو) وه‌ده‌ست بێنن. پێشیار ده‌کریت، ته‌نانه‌ت پێش ده‌ستپێکردنی خویندنگه‌ی سه‌مه‌تایه‌ی، مندالەکان عاده‌ت به‌ چوونه‌ ناو ناوه‌وه‌ بکهن. پێناسی "نه‌سه‌پی ئاوی" په‌که‌م پێناسی مه‌له‌کردنه‌ که‌ منداڵ به‌ده‌سته‌ی ده‌نێت. ماناکه‌ی نه‌وه‌یه‌ که‌ منداڵیک بتوانیت بۆ ماوه‌یه‌کی دیاریکراو خۆی له‌سه‌ر ئاو رابگریت. مندالەکان له‌ ته‌مه‌نی 4-6 دا سالی ده‌توانن پێناسی نه‌سه‌پی ئاوی به‌ده‌ست بێنن.

به‌شداریکردن له‌ وانه‌ی وەرزش و مه‌له‌، به‌شێکی زۆر گرنگی په‌روه‌ده‌یه‌ و بۆ هه‌موو منداڵەکان زۆرمه‌لێهه‌. له‌ وانه‌ی وەرزش و مه‌له‌، هه‌میشه‌ ژووری جیای جل گۆڕین بۆ کچان و کۆڕان هه‌یه‌. کچان مافی نه‌وه‌یان هه‌یه‌ که‌ جلی مه‌له‌ی سه‌رتاسه‌ری (برکینیشی پیده‌لێن) له‌ وانه‌ی مه‌له‌ له‌به‌ر بکهن. پێکه‌وه‌ فێربوون و یاریکردن، یارمه‌تی منداڵەکان ده‌دات کۆمه‌لگایه‌کی باش له‌ پۆله‌که‌یاندا سازبکهن.

9. Braucht unser Kind Essen für die Schule?

Ein Frühstück ist wichtig für Schulkinder – erst zu Hause und dann für die Pausen in der Schule. Das Frühstück für die Schule wird auch „Pausenbrot“ genannt. Es hilft den Kindern bis zum Mittagessen konzentriert zu bleiben. In vielen Grundschulen wird ein gemeinsames Frühstück in der Klasse organisiert.

Die Eltern packen in die Brot-Dose das, was ihr Kind gerne isst, zum Beispiel Brot mit Käse und Wurst, Obst und Gemüse. Süßigkeiten und andere ungesunde Snacks wie Chips sollen nicht mitgebracht werden. Ein Getränk für die Pausen ist auch sehr wichtig. Bitte ohne Zucker.

Kinder in der Ganztagschule oder im Hort bekommen ein Mittagessen. Dafür müssen die Eltern das Kind anmelden und es bezahlen.

9. ناخۆ مندالەكەمان پێویستی بە خواردن هەیە بۆ خوێندنگە؟

نانی بەیانی زۆر گرنگە بۆ خوێندکار - لەپێشدا لە مائێ و دوایەش لەکاتی پشووداندا لە خوێندنگە. نانی بەیانی خوێندنگە "پشووی نان" یە بۆ پێدەگوتریت. یارمەتی مندالەکان دەکات هەتا کاتی نانی نیوەڕۆ هۆش و زەهینیان باش بێت. لە زۆربەیی خوێندنگە سەرەتایی یەکان، نانی بەیانی بەتێگراوی لەناو وانهکەدا رێکدەخریت.

دایک و باوک ئەو شتە لەناو قوتووی نان بۆ مندالەکیان دەپێچنەوه که مندالەکه پێی خۆشه، بۆ نموونه نان لەگەڵ پەنیر و کالباس، میوه و سهوزی. شیرینی و سووکەژمە ناسلامەتەکانی تر و مکوو چیبیس نابێ بە هیچ جۆرێک بهێنین بۆ ژمی نانخواردن. خواردنەومیەک بۆ کاتی پشوودانەکان زۆر گرنگە. بەلام تکایە بەیێ شەکر.

مندالەکان لە خوێندنگەیی تەواو-رۆژ یان لە هۆرت، ژمی نانی نیوەڕۆیان پێدەدریت. بۆ ئەوەی دەبێت دایک و باوکی مندالەکان ناونوسی بکەن و پارمەیی بدەن.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

10. Müssen wir unserem Kind bei den Hausaufgaben helfen?

Hausaufgaben sollen Kindern selbstständig machen. Aber die Kinder freuen sich, wenn die Eltern Interesse daran zeigen, was sie gerade für die Schule machen. Das motiviert sie. Helfen sollen die Eltern möglichst nicht. Sonst kann die Lehrkraft nicht einschätzen, was das Kind schon wirklich kann.

Für die Hausaufgaben soll das Kind einen ruhigen Platz haben, um sich zu konzentrieren. Das Kind soll nicht länger als 30 Minuten Hausaufgaben machen. Wenn aber das Kind länger arbeiten möchte, kann es natürlich auch.

In der Ganztagschule oder im Hort machen die Kinder auch die Hausaufgaben. Dafür gibt es feste Zeiten und eine Betreuungsperson.

An manchen Schulen bekommen die Kinder einen individuellen Arbeitsplan. In dem Arbeitsplan steht, welche Aufgaben das Kind in einer bestimmten Zeit, zum Beispiel in einer Woche, schaffen soll.

10. ناخۆ له نهرکهکانی خۆیندنگه دا دهبیت یارمهتی منداله کهمان بدهین؟

نهرکهکانی خۆیندنگه دهبیت بهسهر بهخۆیی له لایهن منداله کهمانه تهواو بکریت. بهلام مندالهکان دلخۆش دهین نهگهر دایک و باوکان. بۆیان سههرنجر اکیش بیت که نهوان خهریکی چ کاریکی خۆیندنگهن. نهوه بۆیان دهبیت هاندهر. دایک و باوکان تا نهوه جیبهی دهکریت نابیت یارمهتیار بدن. چوونکه نهوکاته ماموستا بۆی دهرناکهویت ناخۆ منداله که له راستیدا چی ناستیکدايه.

بۆ نووسین و تهواوکردنی نهرکهکانی خۆیندنگه، مندال بپویستی به شوینیکی ئارام ههیه بۆ نهوهی بتوانیت تیشک بخاته سههر کارهکی. مندال نابیت زیاتر له 30 خولهک خهریکی نهرکی خۆیندنگه بیت. نهگهر مندال پێی خۆش بیت بۆ ماوهیهکی درێژتر کار بکات، بهدلنیاپی یهوه دهتوانیت نهوه بکات.

له خۆیندنگه تهواو-رۆژمان بیان له هورتیش، مندالهکان لهسههر نهرکهکانی خۆیندنگه کار دهکهن. بۆ نهوهش کاتی دیاریکراو و چاوهدیری تابهت ههیه.

له ههمنهیک له خۆیندنگهکاندا، ههر مندالیک خشتهی کاری تابهتی ههیه. له خشتهی کار دا هاتوه که منداله که کامه نهرکی له چ کاتیکی دیاریکراو دا، بۆنموونه له ههفتهیهکدا، تهواو بکات.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

11. Welche Regeln gibt es in der Schule?

Für ein gutes Lern- und Arbeitsklima in der Schule müssen sich alle Kinder an die Schulregeln halten.

Bei der Anmeldung erhalten die Eltern eine Information mit den Schulregeln. Die Eltern besprechen die Schulregeln zuhause mit den Kindern. So wissen Eltern und Kinder, was erlaubt ist und was nicht. Zu den Schulregeln gehören insbesondere:

- 1) Verzicht auf Gewalt: Bei Lösung von Konflikten darf keine Gewalt angewendet werden.
- 2) Respektvoller Umgang miteinander: Niemand darf beleidigt und ausgegrenzt werden. Man spricht freundlich und höflich miteinander.
- 3) Man geht achtsam mit dem Schuleigentum und dem Eigentum anderer um.
- 4) Pünktlichkeit: Der Unterricht beginnt immer pünktlich. Wenn ein Kind sich verspätet, muss es erklären, warum. Kommen Verspätungen oft vor, werden die Eltern des Kindes kontaktiert.
- 5) Handys und private elektronische Geräte sind unerwünscht. Sie bleiben während der Schulzeit unsichtbar und ausgeschaltet.
- 6) Eltern und andere schulfremde Personen sollen nicht auf dem Schulgelände sein. Dies dient der Sicherheit der Kinder.
- 7) Das Mitbringen von gefährlichen Gegenständen wie Waffen, Messern etc. ist nicht erlaubt.

11. یاساكانی خویندنگه چین؟

بۆ هه‌بوونی كەش و هه‌وايه‌كی باش بۆ كار كردن و فێربوون له خویندنگه، هه‌موو منداڵه‌كان پێویسته به‌پێی یاساكانی خویندنگه بجوێنه‌وه.

له‌كاتی ناو نووسێر كێش، داك و باوكان زانیاریان پێده‌درێت له‌سه‌ر یاساكانی خویندنگه. داك و باوكان له‌مه‌ڵه‌وه له‌گه‌ڵ منداڵه‌كانیان قسه‌ده‌كه‌ن سه‌بارت به‌ یاساكانی خویندنگه. به‌مجۆره منداڵ و داكو باوك ده‌زانن، چ شتیك رێبێدر اووه و چ شتیك رێبێدر او نییه. به‌تایبه‌تی ئه‌وانه به‌شێكن له‌ یاساكانی خویندنگه:

- 1) خۆدوور راگرتن له تووندوتیژی: بۆ چاره‌سه‌ر كردنی كێشه‌كان، به‌كار هێنایی تووندوتیژی رێبێدر او نییه.
- 2) به‌ریز و ئیخترا مه‌وه له‌گه‌ڵ یه‌ك هه‌لسوكه‌وت كر دن: هه‌یچ كه‌س نابێت سووكایه‌تی پێبكرێت یان دوور بخه‌ڵه‌وه. هه‌موو به‌دوستانیه‌تی و به‌ریزه‌وه له‌گه‌ڵ یه‌ك قسه‌ده‌كه‌ین.
- 3) هه‌موو كه‌س به‌ریزه‌وه له‌گه‌ڵ شتومه‌ك و كه‌لوپه‌لی خویندنگه و هه‌ی كه‌سانی تر هه‌لسوكه‌وت ده‌كات.
- 4) ناماده‌بوون له‌كاتی خۆیدا: وانه هه‌میشه له‌كاتی خۆیدا ده‌ست پێده‌كات. نه‌گه‌ر منداڵێك دره‌نگ بکه‌وێت، ده‌بێت بلێت بۆ و له‌به‌رچی دوا كه‌وتووه. نه‌گه‌ر دره‌نگه‌كه‌وتنه‌كان به‌زۆری رووبه‌ن، په‌یوه‌ندی به‌ داك و باوكی منداڵه‌كه‌وه ده‌گه‌ر ترێت.
- 5) ته‌له‌فۆنی مۆبایل و ئامبیری ته‌له‌مكترۆنی رێبێدر او نین. ئه‌م ئامبیرانه له‌كاتی خویندنگه‌دا شار او ده‌مینه‌وه و ده‌كووژیندرێنه‌وه.
- 6) داك و باوك و خه‌لكانی غه‌ریبه‌ی تر بۆیان نییه له‌ ناو و له‌دوور به‌ری مۆلكی خویندنگه بن. ئه‌وه بۆ پاراستن و ته‌نایی منداڵه‌كانه.
- 7) هه‌ینانی شتی مه‌تر سیدار بۆ خویندنگه و كه‌و چه‌ك، چه‌ق و هه‌ند رێبێدر او نییه.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

14. Wir sprechen zu Hause unsere Muttersprache. Ist das schlecht für unser Kind?

Ein klares Nein! In vielen Ländern der Erde wachsen Kinder zweisprachig oder mehrsprachig auf. Zwei- oder Mehrsprachigkeit ist also etwas Normales. Wissenschaftliche Studien konnten belegen, dass Mehrsprachigkeit positiv für das Kind ist. Wer zwei oder mehr Sprachen beherrscht, hat später bessere Chancen auf dem Arbeitsmarkt. Zweisprachigkeit ist nicht die Ursache für schlechte Leistungen in der Schule. Es ist möglich, dass ein Kind Deutsch als Unterrichtssprache nicht ausreichend kann. Dafür kann die Schule Unterstützung organisieren. Ein Gespräch mit der Klassenlehrkraft und mit einem Dolmetscher kann helfen, herauszufinden, warum ein Kind Schwierigkeiten hat.

14. نێمه له مالهوه به زمانى داىكى خۆمان قسهدهكهين. ناخۆ نهوه بۆ مندالهكهمان خراپه؟

نا-یهکی زۆر ڕوون! له زۆریه ی ولاتانی دونیادا، مندالان به دوو زمان یان چهندین زمان پهروهرده دهکړین. دوو یان چهند زمانه بوون شتیکی ناسایی به. لیکوالینهوه زانیستییهکان سهلماندوویانه که زانیی زیاتر له زمانیک بۆ مندال شتیکی ئهزینییه. ئهوه کهسانه ی دوو یان چهند زمان دهزانن، له داهاتوودا شانسی باشتتری له بازاری کاردا ههیه. زانیی دوو زمان هۆکاری کارامهیی لواز له خویندنگه نییه. لهوانهیه مندالیک توانایی باشی بهسهر زمانى ئهلمانی دا نهبیت وهکوو زمانى وانه. بۆ ئهوهش خویندنگه دهتوانیت یارمهتی بدات. گفتوگۆیهک لهگهڵ ماموستای پۆل و لهگهڵ وهزگێرێکی زارهکی دهتوانیت یارمهتیدهر بنیت بۆ زانیی ئهوهیکه بۆ مندالیک گیروگرقتی ههیه.

Deutsche Version

وەشانی کوردی

16. Wie erfahren wir, ob sich unser Kind gut in der Schule entwickelt?

Die Eltern haben viele Möglichkeiten zu erfahren, wie sich ihr Kind in der Schule entwickelt. Es gibt: Schulnoten in den Unterrichtsfächern, Zeugnisse und Gespräche mit den Lehrkräften.

Je nach Schule sind die Gespräche mit den Lehrkräften unterschiedlich ausgestaltet. Dazu gehören: Lernstands-Gespräche in einzelnen Fächern, Eltern-Kind-Gespräche und Elternsprechtage.

Schulnoten

In den ersten zwei Klassen der Grundschule bekommen die Kinder noch keine Noten. Häufig werden ihre Arbeiten mit Smileys ☺ oder Sternchen * bewertet.

Ab 3. Klasse bekommen die Kinder Noten für Klassenarbeiten, Tests und andere Aufgaben. Termine für Klassenarbeiten und Tests werden den Eltern rechtzeitig mitgeteilt, zum Beispiel in der „Kommunikations“- oder „Postmappe“. Die „Kommunikations- oder „Postmappe“ ist eine aufklappbare Mappe, in der Briefe von der Schule an die Eltern übergeben werden.

Ganz wichtig für die Gesamtbewertung in einem Fach ist auch die mündliche Beteiligung im Unterricht, das heißt, wie das Kind im Unterricht mitarbeitet. In Deutschland werden die Noten von 1 bis 6 vergeben: 1 - sehr gut und 6 - ungenügend.

Zeugnisse

Am Ende der 1. und 2. Klasse gibt es ein Berichtszeugnis, in dem keine Noten stehen. Darin ist die Entwicklung des Kindes mit Worten beschrieben. Auch Arbeits-, Sozialverhalten und Interessen des Kindes sind in dem Berichtszeugnis erfasst. Die meisten Formulierungen der Berichtszeugnisse klingen positiv, auch wenn sie auf Schwächen hinweisen. Ein Beispiel: "Hannes kann altersgerechte Texte zunehmend flüssiger vorlesen." Im Klartext heißt es, dass Hannes noch nicht gut lesen kann, aber Fortschritte macht. Daher ist es oft sinnvoll, bei der Klassenlehrkraft genau nachzufragen, wie sich das Kind so macht.

Zeugnisse mit Noten gibt es ab 3. Klasse zweimal pro Schuljahr. Nach einem halben Jahr (im Winter) erhalten die Kinder ein Halbjahres-Zeugnis und am

16. چۆن دەزانین ناخۆ مندالەکهەمان خۆپێندنەکهەمان باشه؟

دایک و باوکەکان ئێمەکانی زۆریان هەبێت بۆ ئەوەی ئاگادارین لە شێوەی گەشەسەندنی مندالەکهەمان لە خۆپێندنەگە. ئەم شتانه هەن: نەمرەکانی خۆپێندنەگە لە وانه جیاوازی هەکان، بڕوانامە و گفتوگۆ لەگەڵ مامۆستاکان.

بەپێی ئەوەی لە کامە خۆپێندنەگە، گفتوگۆکردن لەگەڵ مامۆستاکان بە شێوەیەکی جیاواز پێک دێت. ئەم جۆرە لەخۆدەگرێت: گفتوگۆکردن لەسەر ڕهوشی فێربوون لە دانەدانەکان و وانەکان، گفتوگۆی دایکوبابووک-مەندال و ڕۆژی بڕسورای دایک و باوک.

نەمرە خۆپێندنەگە

لە یەکەم دوو سالی خۆپێندنەگە سەرماپی، مندالەکان جارێ هێچ نەمرەیان پێنادرێت. زۆر بەی جارێ کارەکانیان بە وێنۆچەکی دەموچاویکی پێکەنینی ☺ یان ئەستێرەیک * دەنرخێندرێت.

لە پۆلی 3 یەمەوه ، مندالەکان بۆ کارەکانی پۆلەکهەمان، تاقیکردنەوهەکان و ئەمرەکانی تر، نەمرە وەرەگرن. کاتە دیاریکراوەکان بۆ کارەکانی پۆل و تاقیکردنەوهەکان پێش و مەخت بە دایک و باوکەکان ڕادەگەیەنن، بۆنەموونە لەڕێگای "بۆخەجە پەیموئەندییەکان" یان "بۆخەجە نامەکان". "بۆخەجە پەیموئەندییەکان" یان "بۆخەجە نامەکان"، بۆخەجەیکە تاپەت بە نامانەکانی لەلایەن خۆپێندنەگە بۆ دایک و باوکەکان دەنێدرێن.

لە هەلسەنگاندن و نرخیاندن و وانەیکە، بەشداری زارەکی مەندال لە وانەدا زۆر گرنگە، کەواتە ئەم جۆرە مەندال و وانەیکە لێکدەداتەوه و لێی تێدەگات. لە ئالمان نەمرە 1 تا 6 دەدرێت: 1 - زۆر باش و 6 - ناشیاوه.

بڕوانامەکان

لە کۆتایی پۆلی 1 و 2 دا بڕوانامەیک هەبێت، بەلام هێچ نەمرە تێدا نییە. لەناو ئەم بڕوانامەیدا، گەشەکردن و پەرەپێدانی مندالەیکە بە نووسین شیکراوتەوه. هەروەها هەلسووکەوتی کار و کۆمەڵایەتی و ویست و حەزەکانی مندالەیکە لەناو ئەم بڕوانامەیدا نووسراون. جۆری دەربڕینی راپۆرتەیکە لە بڕوانامەیدا بەبەری ئەزینی دا دەشکێتەوه ئەگەرچی لاوازی نیشان بدەن. نموونەیک: "هانیس دەتوانێت دەقی گونجاو لەگەڵ تەمەنی خۆی، زۆر بە پاراوی بخوێنێتەوه." بە زمانیکی ڕاشکاوانە، واتە هانیس ئێستا ناتوانێت باش بخوێنێتەوه، بەلام پێشکەوتنی هەبووه. بۆیە هەمیشە زۆر بەقازانجە، بەوردی لە مامۆستای پۆل پرسیار بکەیت ناخۆ مندالەیکە پێشکەوتنی چۆنە.

بڕوانامەیک بە نەمرەوه لە پۆلی 3وه هەبێت، دوو جار لە ساڵدا. پاش ئەوەی نیووە ساڵ تێپەربوو (لە زستان)، مندالەکان بڕوانامەیک نیووە ساڵ وەرەگرن و لە کۆتایی سالی خۆپێندنیش، بڕوانامەیک تەواوی ساڵ (پێش کاتی پشوودانی هاوین) وەرەگرن.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

Ende eines Schuljahres ein Ganzjahreszeugnis (vor den Sommerferien).

گواستنمهه - واته گۆرین بۆ پۆلی سەروتر - کاتیک بهر یوه دهجیت که مندالکه له ههموو وانهکاندا لانیکهه نمره ی "شیاو" (4) ی ههیت. به لام دهکریت مندالکه نمره ی وانیهکی "کهه" (5) بیت.

Eine Versetzung - also der Wechsel in die nächste Klasse – findet statt, wenn das Kind in allen Fächern mindestens die Note „ausreichend“ (4) hat. Das Kind darf aber auch in einem Fach die Note „mangelhaft“ (5) haben.

به پروانامه ی نیوه ی سالی پۆلی 4، مندالکه دمتوان ناونوسی بکه ن بۆ خویندنگیهکی مامناوندی (له پۆلی 5).

Mit dem Halbjahreszeugnis der 4. Klasse bewerben sich die Kinder um einen Platz an einer weiterführenden Schule (ab 5. Klasse).

گفتوگۆ له سهر رهوشی فیربوون

Lernstands-Gespräch

Die Klassenlehrkraft, also die Lehrkraft, die die Schulklasse leitet, berichtet den Eltern, wie sich ihr Kind entwickelt. Die Klassenlehrkraft gibt Tipps, wo es unterstützt werden kann. Für das Lernstands-Gespräch müssen sich die Eltern in der Regel anmelden. Die Kinder bekommen einen Brief mit Terminvorschlägen. Es ist ratsam, offen über familiäre Probleme mit der Klassenlehrkraft zu sprechen, zum Beispiel über schwere Krankheiten oder Scheidung. So kann die Klassenlehrkraft besser das Kind verstehen und es bei Schwierigkeiten unterstützen.

ماموستای پۆل، ئه ماموستایه ی پۆله که بهر یوه دهبات، به دایک و باوکان رادهگهیهیت که پیشکهرتنی مندالکه بیان چون بووه. ماموستای پۆل ههندیک پیشنیار دمکات که مندالکه چون یارمته ی و پشتیوانی لیکریت. بۆ گفتوگۆ له سهر رهوشی فیربوون دهی دایک و باوکان بهیپی ریسا ناونوس بکه ن. مندالکه نامیهکیان پندهریت که کاته دیاریکراوه پیشنیارکراوه مکانی تێدایه. پیشنیار دهکریت که جاروبار لهگه ل ماموستای پۆل سهبارت به کیشهکانی بنهماله قسهیکریت، بۆنمونه سهبارت به نهخوشیه درێژ خایهکان یان جیابونمه. بهمجۆره ماموستای پۆل باشتردهتوانیت له مندالکه تییگات و نهگهر کیشهیهکیش ههیت، پشتگری لی بکات.

گفتوگۆی-دایک و باوک-مندال

Eltern-Kind-Gespräch

An einigen Schulen finden auch Eltern-Kind-Gespräche statt. Diese Gespräche werden zwischen der Klassenlehrkraft, den Eltern und dem Kind geführt. Es ist also ein Lernstands-Gespräch mit dem Kind. Das Kind soll sich selbst einschätzen und Stellung zu Problemen nehmen. Da das Kind dabei ist, sollen mögliche Probleme auf kindgerechte Art angesprochen werden. Die Eltern-Kind-Gespräche finden in der Regel 2 Mal im Schuljahr statt. Die Kinder bekommen einen Brief mit Terminvorschlägen.

له ههندیک له خویندنگهکان، گفتوگۆی-دایک و باوک-مندالیش بهر یوه دهجیت. ئه م گفتوگۆیه له نیوان ماموستای پۆل، دایک و باوک و مندالدا دهن. ههروه ها گفتوگۆیه که له سهر رهوشی فیربوون لهگه ل مندالکهش بهر یوه دهجیت. مندالکه دهی خوی، خوی ههلسهنگینی و کیشهکانی باس بکات. چونکه مندالکهش له ی ئ ناماده دهیت، واباشتره که کیشهکان بهجۆریک باس بکری ن که بۆ مندالکه شیاو بیت. گفتوگۆی-دایک و باوک-مندال بهیپی ریسا 2 جار له سالدا بهر یوه دهجیت. مندالکه نامیهکیان پندهریت که کاته دیاریکراوه پیشنیارکراوه مکانی تێدایه.

روژی پرس و رای دایک و باوک

Elternsprechtag

2 Mal im Jahr gibt es einen Elternsprechtag, an dem alle Lehrkräfte für die Eltern Gesprächs-Termine anbieten. Dann können sich Eltern über die Lernerfolge ihrer Kinder in den einzelnen Fächern informieren.

2 جار له سالدا، روژی پرس و رای دایک و باوک ههیه، ئه روژی ههموو ماموستاکان، کاتی دیاریکراوه بۆ گفتوگۆ لهگه ل دایک و باوکان پیشنیار دهکهن. بهمجۆره دایک و باوکان دمتوانن سهبارت به فیربوونی سهرکهوتوانه ی مندالکهکانیان له دانه دانه ی وانهکان ناگدار بکری نهوه.

نهگهر کیشه ی تیهیشتن ههیت، دایک و باوکان دمتوانن وهرگیریک ی زارهکی لهگه ل خویان بینن.

Bei Verständnisschwierigkeiten können Eltern einen Dolmetscher mitbringen.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

17. Was wird an einem Elternabend besprochen?

Elternabende finden in der Regel 2 Mal im Schuljahr statt. Die Elternabende sind für die Information der Eltern über aktuelle Schul- und Klassenthemen, den Lehrplan und mögliche Probleme. Auch Feste, Ausflüge und Klassenfahrten werden geplant. An einem Elternabend können sich Lehrkräfte und Eltern sowie Eltern unter sich kennenlernen. Im Rahmen des Elternabends werden Elternvertreter gewählt. Es heißt zwar Elternabend, aber es reicht, wenn ein Elternteil anwesend ist.

Die Teilnahme an den Elternabenden ist sehr wichtig, um einen Überblick über die aktuelle Situation der Klasse zu haben und Kontakt zu anderen Eltern zu pflegen. Bei sprachlichen Schwierigkeiten kann ein Dolmetscher in den Elternabend mitgebracht werden kann.

Wichtig: An einem Elternabend werden nicht die Noten der einzelnen Kinder diskutiert. Dafür gibt es die Lernstands-Gespräche, Eltern-Kind-Gespräche und den Elternsprechtag.

17. له شهوی دایک و باوکان باسی چی دهکریت؟

شهوی دایک و باوکان بهیپی ریسا 2 جار له سالدا بهریوه دمچن. شهوی دایک و باوکان بۆ ئاگادارکردنی دایک و باوکان سهبارت به باس و بابته بهروژمکانی پۆلهکان و خۆبندنگه، خشنه فیربوون و کیشمکانه. ههروهها جهژنهکان، گهشت و گهراوهکان و سهفهری پۆلهکان بریاریان لهسه دهریت. له شهوی دایک و باوکان دا، ماموستاکان دهنوان لهگهڵ دایک و باوکان و ههروهها دایک و باوکان لهگهڵ بهکتر ناشنا بن. له چوارچیهی شهوی دایک و باوکان دا، نوینهری دایک و باوکان ههلهبهزێردریت. شهوهکه ناوی شهوی دایک و باوکان ه، بهلام نهگه دایک یان باوک تهنیا بهکیکیان له شهوهکهدا ئاماده بیت، گونجاوه.

بهشداریکردن له شهوی دایک و باوکان دا زۆر گرنگه بۆ شهوی ههلهسهنگاندنیکی گشتیت ههبت سهبارت به بارودۆخی ههتووهکیی پۆلهکه و ههروهها بۆ شهوی پهوهندیت لهگهڵ دایک و باوکان ی تر بههێلتهوه. نهگه کیشهی زمانت ههیه، هینانی وهگرێکی زارهکی بۆ شهوی دایک و باوکان ریپێندراوه.

گرنگ: له شهوی دایک و باوکان دا، باسی نهره ی تاک به تاکی مندالان ناکریت. بۆ شهوه گفتوگۆ لهسه رهوشی فیربوون، گفتوگۆی دایک و باوک- مندال و رۆژی پرس و رای دایک و باوک ههیه.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

19. Unser Kind ist zum Geburtstag eingeladen. Was müssen wir wissen?

Es ist üblich, dass das Geburtstagskind seine Freunde und Klassenkamerad*innen zu einer Geburtstagsparty einlädt. Das Geburtstagskind verteilt die Einladungen dafür. Die Party kann zuhause oder auch an einem anderen Ort organisiert werden, zum Beispiel: im Museum, im Schwimmbad oder auf einem schönen Spielplatz. In vielen Familien darf das Geburtstagskind so viele Kinder zur Geburtstagsparty einladen, wie alt es an Jahren geworden ist, also zum Beispiel 8 Jahre, 8 Gäste. Die Gäste bringen kleine Geschenke mit. Das kann ein Buch, eine CD, ein Spielzeug oder auch ein Gutschein fürs Kino sein. Im Grundschulalter bringen die Eltern ihre Kinder zur Geburtstagsparty und holen sie auch wieder ab. Oft laden die Eltern des Geburtstagskindes die Eltern der Gastkinder noch auf ein Getränk ein, um sich besser kennenzulernen.

19. مندالەکهمان بۆ جهژنی رۆژی له‌دایکبوون بانگهێشت کراوه. ده‌بی نیمه چی بزانیین؟

وا باوه که ئه‌و مندالەهه‌ی رۆژی له‌دایکبوونی، هاوڕێکانی و هاوڕێله‌مکانی بۆ جهژنی رۆژی له‌دایکبوونه‌که‌ی بانگهێشتن ده‌کات. ئه‌و مندالەهه‌ی رۆژی له‌دایکبوونی هه‌یه، داووتنامه‌کان به‌سه‌ر مندالەکاندا بلاوده‌کاته‌وه. جهژنه‌که‌ یان له‌ ماله‌وه‌ یان له‌ شوێنێکی تر به‌ریوه‌ ده‌چیت، بۆنموونه: له‌ مۆزمخانه، له‌ مه‌له‌وانگه‌ یان چه‌وزی مه‌له‌ یان له‌ شوێنێکی جوانی یاریکردن. له‌ زۆریه‌ی بنه‌مه‌اله‌کان و باوه‌ که ئه‌و مندالەهه‌ی رۆژی له‌دایکبوونی هه‌یه، ده‌توانیت به‌ قه‌د ژماره‌ی ته‌مه‌نی مندالان بانگهێشت بکات، بۆنموونه، 8 ساڵ، 8 میوان. میوانه‌کان دیاری پێکه‌وه‌ له‌گه‌ڵ خۆیان دینن. ده‌توانیت کتێبیک بێت، سی.دی، یارییک یان کۆپۆنیکێ سینه‌ما بێت. بۆ مندالانی له‌ ته‌مه‌نی خۆیندنگه‌ی سه‌رتایه‌ی، دایک و باوکان مندالەکان دینن بۆ جهژنی له‌دایکبوونه‌که‌ و له‌پاشان دین ده‌یانبه‌نه‌وه. هه‌ندیک جار دایک و باوکی ئه‌و مندالەهه‌ی رۆژی له‌دایکبوونی هه‌یه، دایک و باوکی مندالە میوانه‌کان بانگهێشت ده‌کهن بۆ خواردنه‌وه‌یه‌ک بۆ ئه‌وه‌ی به‌کتر باشتتر بناسن.

20. Was müssen wir tun, wenn unser Kind krank ist?

Wenn Kinder wegen Krankheit nicht in die Schule gehen, müssen die Eltern die Schule anrufen und das Kind als krank melden. Die Eltern rufen dann das Sekretariat der Schule noch vor dem Schulbeginn an. Ist das Kind länger als 3 Tage krank, müssen die Eltern eine schriftliche Mitteilung an die Klassenlehrkraft übergeben. Diese Mitteilung wird auch „Entschuldigung“ genannt. Im Internet findet man fertige Vordrucke für die schriftliche Krankmeldung des Kindes.

Wenn das Kind länger krank ist, reicht eine schriftliche Entschuldigung der Eltern nicht aus. Da müssen die Eltern mit dem Kind zum Arzt. Der Arzt gibt ein ärztliches Attest, also ärztliche schriftliche Krankmeldung für die Schule. Bei ansteckenden Krankheiten muss ein Kind solange zuhause bleiben, bis es vom Arzt „gesundgeschrieben“ wird. Die Eltern müssen mit dem Kind noch einmal zum Arzt, nachdem es gesund ist.

Wenn das Kind während der Unterrichtszeit zum Arzt gehen muss, müssen die Eltern mit der Klassenlehrkraft sprechen. Dazu müssen die Eltern erklären, warum und wie lange das Kind nicht in der Schule ist.

20. نێمه دهینی چی بکەین ئەگەر منداڵەکهمان نەخۆشبییت؟

ئەگەر منداڵەکان بەهۆی نەخۆشییەوه نەچنەوه خۆیندنەگە، دایک و باوکەکان دەبێ تەلەفون بۆ خۆیندنەگە بکەن و ئاگاداریان بکەنەوه که منداڵەکه نەخۆشە. دایک و باوک پێویستە پێش دەست بیکردنی خۆیندنەگە، تەلەفون بۆ ئۆفیسە خۆیندنەگە بکەن. ئەگەر منداڵەکه زیاتر لە 3 رۆژ نەخۆش بییت، ئەوه دایک و باوک دەبیت ئاگادارییەک بە نووسراوه بۆ مامۆستای پۆل بنێرن. ئەم ئاگادارکردنەوه یه "لیبۆورین" یهشی پێدەلێن. لەسهەر ئینتێرنیت نووسراوهی ئاگادارکردنەوه بۆ نەخۆشبوونی منداڵ بەناسانی دەبێدرایتەوه.

ئەگەر منداڵەکه بۆ ماوهیهکی درێژ نەخۆش بییت، نووسراوی لیبۆورینی دایک و باوک بەس نییه. چونکه دایک و باوک دەبێ لەگەڵ منداڵەکه بچن بۆ لای دوکتور. دوکتور نامەیهکی نەخۆشبوونی دەدات، واتە نامەیهی پشتراستکردنەوه نەخۆشبوونی منداڵەکه له لایەن دوکتورەوه بۆ خۆیندنەگە. بۆ ئەو نەخۆشیانەهی که گواستراوهن، منداڵ دەبیت ئەومنده له مأل بمیننیتەوه ههتا له لایەن دوکتورەوه بۆی دەنوسریت که "چاکبووتەوه". دایک و باوک دەبێ جارێکی تر لەگەڵ منداڵەکه بچنەوه بۆ لای دوکتور، پاش ئەوهی منداڵەکه چاک بووهوه.

ئەگەر منداڵ له کاتی وانەهی خۆیندنەگەدا بچیت بۆ لای دوکتور، دەبێ دایک و باوک پێشتر لەگەڵ مامۆستای پۆل قسه بکەن. بۆ ئەومش دەبێ دایک و باوک، خۆیندنەگە ئاگادار بکەنەوه که منداڵەکه لەبەرچی و بۆ چ ماوهیهک له خۆیندنەگە نابیت.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

21. Wie viele Ferien hat unser Kind?

Schulferien gibt es im Sommer (6 Wochen), im Herbst (2 Wochen), zu Weihnachten (8-10 Tage) und zu Ostern (2 Wochen). Wenn es im Januar das Halbjahreszeugnis gibt, sind anschließend 2 bis 3 freie Tage.

Dazu kommen „gesetzliche Feiertage“, das sind die freien Tage, die für alle Menschen in einem Bundesland gelten. Die Ferienzeiten und auch die „gesetzlichen Feiertage“ sind je nach Bundesland unterschiedlich und für viele Jahre im Voraus festgelegt. Die Termine der Schulferien stehen im Internet.

Es gibt mehr Ferien in der Schule als im Kindergarten.

21. منداڵهکهمان چهند جار پشوو ی ههیه؟

کاته پشودانهکانی خۆیندنگه له هاوین (6 ههفته)، له پاییز (2 ههفته)، بۆ کریمهس (8-10 رۆژ) و بۆ ئۆستهرن (2 ههفته)ن. کاتیک له مانگی یهک بڕوانامه ی نیوهی ساڵ وهردهگرن، بۆ ماوهی 2 تا 3 رۆژ کاتی پشودان ههیه. ههروهها "کاته پشودانه یاساییه گشتییهکان"، ئهوانه ئهو رۆژانه که بۆ ههموو خهڵکی ههرێمیکی فیدرآل، کاتی پشودان دهییت. کاتی پشودانهکان و ههروهها "پشودانه یاساییه گشتییهکان" له ههرێمیکهوه بۆ ههرێمهکهی تر جیاوازن و بۆ زۆر ساڵی داهاوو دهستنیشان کراون. کاتی پشودانی خۆیندنگهکان لهسهه نینتیرنیت ههیه.

پشودانی زیاترمان ههیه له خۆیندنگه ی سهههتایی لهچاو باخچهی منداڵان.

Deutsche Version

وەشانی کوردی

22. Wer betreut unser Kind in den Schulferien, wenn wir arbeiten müssen?

Für berufstätige Eltern gibt es Hilfe bei der Kinderbetreuung während der Schulferien. An manchen Grundschulen gibt es Ferienbetreuung im Hort. Die Hortplätze sind schnell weg, deshalb müssen sich Eltern früh anmelden.

Viele andere Institutionen bieten auch Ferienkurse für die Schulkinder an, zum Beispiel: die Evangelische Familienbildungsstätte, Theater, Sportvereine, Kunstschulen oder die Volkshochschule.

Gute Tipps, wo es Ferienbetreuung gibt, bekommen Eltern in der Schule, von anderen Eltern oder auch im Internet.

Die Ferienkurse sind schnell voll, daher muss man das Kind rechtzeitig anmelden. Die Kursteilnahme ist in der Regel kostenpflichtig. Eltern können sich aber auch mit anderen Eltern absprechen und abwechselnd tage- oder wochenweise die Kinder betreuen.

22. كێ ناگای له منداڵهكهمان بێت لهكاتی پشوووانی خویندنگه، نهگهر نیمه لهسهه کاربین؟

بۆ ئه‌م دایک و باوکان ه‌ی کاردهکه‌ن، یارمه‌تی هه‌یه بۆ چاودێری کردنی منداڵان له‌کاتی پشوووانه‌کانی خویندنگه. له‌کامه‌ خویندنگه‌ی سه‌رتایه‌ی، چاودێری کردن بۆ منداڵان هه‌یه له‌ هورت، له‌کاتی پشوووانه‌کان. هورته‌کان زۆر زوو پرده‌به‌وه، بۆیه‌ دایک و باوکان ده‌بێ پێشتر خۆیان ناوونوس بکه‌ن.

زۆر دام و ده‌زگای تر هه‌ن که‌ پۆلی کاتی پشوووان پێشیارده‌که‌ن بۆ منداڵانی خویندنگه، بۆنموونه: ناومندی پرۆتێستانتی په‌روه‌رده‌ بۆ بنه‌مه‌اله، شانۆ، ریکخراوی وهرزشی، خویندنگه‌ی هونهری یان خویندنگه‌ی خه‌لک (VHS).

نه‌گهر دێته‌ سه‌ر باسی چاودێری کاتی پشوووان، دایک و باوکان پێشیاره‌ی باشیان له‌لایه‌ن دایک و باوکان ی تره‌وه‌ پنده‌دریت و هه‌روه‌ها له‌سه‌ر ئینتێرنێتیش.

پۆله‌کانی کاتی پشوووان به‌خیرایی پرده‌به‌وه، بۆیه‌ ده‌بێت منداڵه‌که‌ له‌ کاتی خۆیدا ناوونوس بکرت. به‌شداریکردن له‌م پۆلانه‌دا به‌یاره‌یه. دایک و باوکان هه‌روه‌ها ده‌توانن له‌گه‌ڵ دایک و باوکان ی تر قسه‌بکه‌ن و به‌نۆره‌ به‌پێی رۆژ یان هه‌فته‌ ناگایان له‌منداڵه‌کانی به‌کتر بێت.

Deutsche Version

وەشانی کوردی

23. Dürfen wir mit unserem Kind während der Unterrichtszeit verreisen?

Ganz klar: Nein. Bei Familien-Anlässen, wie zum Beispiel einer Hochzeit oder Beerdigung kann ein Kind ausnahmsweise vom Unterricht „befreit“ werden. Eltern müssen dann mit der Klassenlehrkraft rechtzeitig sprechen. Wenn schulpflichtige Kinder ohne Einwilligung der Schule nicht in die Schule kommen, ist das eine Ordnungswidrigkeit. Das heißt, die Eltern müssen mit einer Geldstrafe rechnen. Vor den Ferien prüft die Polizei an vielen Flughäfen, ob Schulkinder ohne schriftliche Genehmigung der Schule verreisen.

23. مۆلەتمان هەبە لەكاتی بەردەوامبوونی واتەکانی خوێندنگە لەگەڵ منداڵەكەمان سەفەر بکەین؟

بەدڵنیایی یەو: نەخێر. لە بۆنەکانی بنەمألەیی دا، وەکوو بۆنمونه لە شایبی بان شیندا، منداڵەكە دەتوانییت لە واتە "رزگار" بییت. بەلام پێویستە دایک و باوک پێشتر لەگەڵ مامۆستای پۆل قسە بکەن. ئەگەر ئێمە منداڵانەیی تەمەنی خوێندنگە بەبێ رازیبوونی خوێندنگە، نەچنەو بۆ خوێندنگە، ئەو سەریچی کردنی باسای کارگیرییە. واتە دەبییت دایک و باوکان چاوەروانی غەرامەیی پارە بکەن. بەر لە کاتی پشوودان، پولیس زۆریەیی فرۆکەخانەکان کۆنترۆڵ دەکات ناخۆ منداڵی خوێندنگە بەبێ مۆلەتی (ئیجازەیی فەرمی) خوێندنگە لەسەر کاغەز، سەفەر دەکەن.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

24. Kann unser Kind für ein religiöses Fest vom Unterricht befreit werden?

Kinder können an bestimmten religiösen Feiertagen, die kein gesetzlicher Feiertag sind, vom Unterricht befreit werden.

Zum Beispiel: In Niedersachsen ist Fronleichnam, ein katholisches Fest, kein gesetzlicher Feiertag. Die katholischen Eltern können dennoch ihre Kinder für das Fronleichnamfest vom Unterricht befreien. Die Eltern müssen dafür einen schriftlichen Antrag bei der Klassenlehrkraft stellen. Die Schulbefreiung gilt allerdings nur für den ersten Tag des jeweiligen Fests. Im Internet findet man fertige Vordrucke für die schriftliche Befreiung vom Unterricht.

In Niedersachsen können muslimische Kinder an islamischen Festtagen vom Schulunterricht ohne schriftlichen Antrag befreit werden. Die Eltern informieren die Schule im Voraus darüber, dass ihr Kind nicht in die Schule kommt. Die wichtigsten Feiertage der großen Religionen, wie Islam und Judentum, stehen in der Regel im Kalender der Lehrkräfte.

24. ناخۆ مندالەکهمان دەتوانیت لهکاتی پشووێهکی نایینی، نهیاتهوه بۆ خویندنگه؟

مندالەکان دەتوانن له کاتی پشووێهکی نایینی که بهشێوهیهکی یاسایی کاتی پشووێهکی نین، نهیهنمهوه بۆ خویندنگه.

بۆنموونه: له نیدهرز هکسن (Niedersachsen)، فرۆنلایشنام

(Fronleichnam)، جهژنیکی کاتۆلیکه، بهلام پشووێهکی یاسایی گشتی نییه. دایک و باوکه کاتۆلیکهکان دەتوانن لهبەر جهژنی فرۆنلایشنام (Fronleichnam)، مندالەکانیان نههینمهوه بۆ خویندنگه. دایک و باوکهکان پێویسته که داواکار بیهک بهنووسین پێشکشی مامۆستای پۆل بکهن. نههاتنهوه بۆ خویندنگه، بهدانیایی بهوه تهنیا بۆ یهکهم رۆژی ئەم جهژنانه دهگونجیت. لهسەر ئینتێرنێت دەتوانن فورمی تاییهتی سهبارت به نههاتنهوه بۆ خویندنگه ببیننهوه.

له نیدهرز هکسن (Niedersachsen)، مندالانی موسوڵمان دەتوانن بۆ بهشداریکردن له جهژنه ئیسلامییهکاندا، بهی پێشکشی کردنی داواکاری، نهیهنمهوه بۆ خویندنگه. دایک و باوکان پێشتر خویندنگه سهبارت بهوه ناگادار دهکهنهوه که مندالەکیان نایهتیهوه بۆ خویندنگه. جهژنه گرنگهکانی نایینه گهرهکان و هکۆ ئیسلام و جوو، لهراستیدا له رۆژمیری مامۆستاکاندا دیاری کراون.

Deutsche Version

وەشانی کوردی

25. Dürfen Eltern den Lehrkräften etwas schenken?

Lehrkräfte dürfen Geschenke bis zu einem Wert von 10 EUR annehmen. Am besten sprechen Eltern die Schulleitung an, wenn sie ein Geschenk organisieren möchten.

25. ناخۆ دایک و باوکان دهتوانن دیاری بدهن به مامۆستاکان؟

مامۆستاکان رینگهیان پێدراوه که دیاری ههتا نرخى 10 ئۆیرو قههپوول بکهن. باشتر وایه که دایک و باوکهکان پیشتر لهگهڵ بهرپوهبهرى خویندنگه قسهیکهن ئهگهر دهیانهاهویت دیارییهک بکرن.

26. Wie können Eltern in der Schule mitarbeiten?

Damit sich die Kinder in der Schule wohl fühlen, ist die Mitarbeit der Eltern sehr wichtig. Sie wird von der Schule erwünscht. Eltern haben verschiedene Möglichkeiten sich in der Schule zu engagieren:

Klassen-Elternvertretung: In der ersten Klasse wird die Elternvertretung (auch Klassenelternrat genannt) für jede Klasse gewählt. Interessierte Eltern dürfen sich zur Wahl stellen und werden demokratisch gewählt. Die Wahl der Elternvertreter findet an einem Elternabend statt. Die Elternvertretung ist das Bindeglied zwischen den Eltern und der Schule. Die Klassen-Elternvertretung wird bei Problemen angesprochen, sie organisiert die weiteren Elternabende und hilft bei Festen. Die Teilnahme an der Zeugiskonferenz gehört auch zu den Aufgaben der Elternvertretung.

Schul-Elternrat: Die Elternvertretungen aller Klassen bilden zusammen den Schul-Elternrat. Der Schul-Elternrat tagt in der Regel 2 Mal im Jahr. Der Schul-Elternrat bespricht wichtige Schulanliegen mit der Schulleitung und wählt Vertreter für die Fachkonferenzen. Wenn an einer Schule mehr als 10 ausländische Kinder (ohne deutsche Staatsangehörigkeit) lernen, haben die Migranteltern die Möglichkeit, unter sich einen Vertreter oder eine Vertreterin für den Schul-Elternrat zu wählen.

Schulvorstand: Der Schulvorstand ist das höchste Gremium an einer Schule. Es sind vier Elternvertreter*innen, zwei Lehrkräfte und die Schulleitung. Der Schulvorstand beschließt Programme, an denen sich die Schule beteiligt, er kann bei Einstellungen von Leitungskräften eine Stellungnahme abgeben und vieles mehr.

Gesamtkonferenz: Ein Gremium, das besteht aus: allen Lehrkräften, der Schulleitung, der Vertreter/innen der sonstigen Mitarbeiter/innen der Schule, der Vertreter/innen der Eltern und Schülerinnen und Schüler. Die Gesamtkonferenz entscheidet in allen pädagogischen Angelegenheiten wie zum Beispiel das Schulprogramm und die Schulordnung.

Förderverein: Um die Arbeit der Schule zu unterstützen, gibt es an vielen Schulen Fördervereine. Eltern können im Förderverein Mitglied werden, dafür bezahlen sie einen kleinen Beitrag. Der Förderverein übernimmt verschiedene Aufgaben. Er organisiert Feste mit, kümmert sich darum, Geld für Anschaffungen von Spielgeräten zu sammeln, finanziert Klassenausflüge mit, wenn Eltern diese nicht bezahlen können, und vieles mehr.

26. دایک و باکان چۆن دهتوانن له خوێندنگه هاوکاری بکهن؟

بۆ ئهوهی مندال ههست به ههیمنی و خوشی بکات له خوێندنگه، هاوکاری بکردنی دایک و باوکان زۆر گرنگه. هاوکاری ئهوان له لایهن خوێندنگهوه ئازمزهو دهکریت. دایک و باوکان دهرفهت و ههملی جیاوازیان ههیه بۆ ئهوهی لهگهڵ خوێندنگه تیکه لآو بن.

نوێنهر ایهتی دایک و باوک له پۆل: له پۆلی یهکهمدا، نوێنهر ایهتی دایک و باوک (ههروهها ئهنجومهنی دایک و باوک له پۆلیشی پهنهگوتریت) بۆ ههموو پۆلهکان ههلهیهزێر دریت. ئهوه دایک و باوکان ههیه دهیانهریت، دهتوانن خۆیان بۆ دهنگدان کاندید بکهن و بهشیهیهکی دیموکراتی ههلهیهزاردن دهکریت. ههلهیهزاردنی نوێنهر ایهتی دایک و باوک له شهوی دایک و باوکان دا بهریوه دهچیت. نوێنهر ایهتی دایک و باوک ئهلقهیه پهیوهندی نێوان دایک و باوکان و خوێندنگهیه. ئهگهر کێشهیهک ههیه، نوێنهر ایهتی دایک و باوک له پۆل پهیوهندیان پهیوه دهکات، ئهوان بهرنامهی داهاوتوی شهوی دایک و باوکان رێکدهخهن و له بهریوهچوونی جهژنهکان یارمهتی دهدهن. بهشدار بیکردن له کۆنفرانسی بڕوانامه بهشیکه له بهر پرسیاریتی نوێنهر ایهتی دایک و باوک.

ئهنجومهنی دایک و باوک له خوێندنگه: نوێنهر ایهتی دایک و باوک ههیه ههموو پۆلهکان پیکهوه ئهنجومهنی دایک و باوک له خوێندنگه پیک دینن. ئهنجومهنی دایک و باوک له خوێندنگه بهپێی یاسا 2 جار لهسالدا کۆدینهوه. ئهنجومهنی دایک و باوک له خوێندنگه یاسی کێشه گرنگهکانی خوێندنگه دهکهن لهگهڵ بهریوهیهری خوێندنگه و نوێنهر ههلهیهزێرن بۆ کۆنفرانسی پهیوهندی. ئهگهر له خوێندنگهیهک زیاتر له 10 مندالی بیانی (بهیهی رهگهزنامهی ئهلمانی) ههیه، و ههروهها کۆچبهر ئهوه دهرفهتیهکان ههیه که لهناو خۆیاندا نوێنهر بیک بۆ ئهنجومهنی دایک و باوک له خوێندنگه ههلهیهزێرن.

ئهنجومهنی خوێندنگه: ئهنجومهنی خوێندنگه، بهر زهرین پانێل یان بهشه له خوێندنگه. پیکهاتوه له نوێنهری دایک و باوک، دوو مامۆستای خوێندنگه و بهریوهیهری خوێندنگه. ئهنجومهنی خوێندنگه بڕیار دهکات لهسهه ئهوه بهرنامهیهی له خوێندنگهدا بهشدار دهین، ئهوه دهتوانیت به بڕیار بیک بهریوهیهریک ههلهیهزێریت و زۆر شتی تر.

کۆنفرانسی تیکرایی: پانێلیک که پیکهاتوه له: ههموو مامۆستاکان، بهریوهیهری خوێندنگه، نوێنهر ایهتی کارمهاندانی تری خوێندنگه، نوێنهر ایهتی دایک و باوکان و خوێندکارهکان. کۆنفرانسی تیکرایی بڕیار دهکات لهسهه ههموو مهسهله و کاروباری فیکراری و ههروهها بۆنموونه، پرۆگرامی خوێندنگه و یاساکانی خوێندنگه.

یانهی پالیستی: بۆ ئهوهی پشتیوانی له کاری خوێندنگه بکریت، له زۆربهی زۆری خوێندنگهکان یانهی پالیستی ههیه. دایک و باوکان دهتوانن له یانهی پالیستی بینه ئهندام، بۆ ئهوهش دهیهی پارمیهکی کهم بدن. یانهی پالیستی بهر پرسیاریتی زۆر ئهمرکی جیاوازه لهههستهو دهکریت. ئهوان جهژنهکان رێکدهخهن، پاره کۆدهکهنهوه بۆ کرینی ئامیزی یاریکردن، پشتیوانی گهشت و گهرانی پۆلهکان دهکات لهباری مالییهوه، ئهگهر دایک و باوکان نهتوانن ئهوه پارمیه بدن و زۆر شتی تریش.

Deutsche Version

وهشانی کوردی

27. Unser Kind langweilt sich zu Hause. Wie können wir seine Freizeit mitgestalten?

Es gibt viele Möglichkeiten, die Freizeit der Kinder aktiv zu gestalten. Alles hängt von den Interessen des Kindes ab. Die örtlichen Sportvereine bieten in der Regel ein buntes Programm für Kinder an, zum Beispiel: Fußball, Judo, Ballett, Leichtathletik oder Schwimmen. In der Musikschule können Kinder ein Instrument spielen lernen und in den Kunststellers gibt es Mal- und sonstige Kunstkurse.

Manchmal muss ein Kind mehrere Sachen ausprobieren, bevor das richtige Hobby gefunden wird.

Kosten für die Hobbies der Kinder (zum Beispiel: Vereinsbeiträge und Musikunterricht-Gebühren) werden für Familien mit wenig Geld teilweise erstattet. Das Geld kommt aus dem BuT-Paket. BuT ist die Abkürzung für das Bildungs- und Teilhabepaket.

Die BuT-Gelder können bei einem lokalen Bildungs- und Teilhabe Büro oder beim Sozialamt beantragt werden.

Kontakt: Gemeinsamer Integrationsbeirat von

Hansestadt und Landkreis Lüneburg

integrationsbeirat@landkreis-lueneburg.de

27. منداڵهکهمان له مالهوه وهرز و بيزاره. چون دهتوانين کاتي بهتالی منداڵهکهمان پرېکهينهوه؟

زۆر ههملی جۆراوجۆر ههمن بۆ ئهوهی کاتی بهتالی منداڵان به چالاکی پرېکرێتهوه. هههمووی کاری به ویست و حمزی منداڵهکه ههیه. ریکخستنه وهرزشیهکان بهگشتی پرۆگرامیکی رهنگاورهنگیان بۆ منداڵان ههیه، بۆنموونه: تۆپی پهن، زۆران بازی، سهمای بالئی، وهرزشوانی یان مهله. له خویندنگهی موسیقا، منداڵان دهتوانن فیری نامیریکی موسیقا بن و له ستودیۆ هونهرییهکان، پۆلی فیربوونی وینهکیشان و هونهرمانی تر ههیه.

جاری وایه منداڵیک دهبیت زۆر شت تاکی بکاتهوه، پێش ئهوهی حمزی راستهقینهی خۆی ببینیتهوه.

پاره و تێچوونی ئهم پۆلانهی منداڵان (بۆنموونه: تێچوونی ریکخراوه و وانهی موسیقا) بهشیکیان پشتیوانی دهکریت بۆ ئهوه بنهمالانهی کهم داهاتن. پارکه له گیرفانی BuT-Paket هوه دیت. BuT کورتکراوهی پاکهتی پهروهرده و بهشداریه.

له ریکای ئۆفیسیکی خۆمالی و بهشداریکراوه هه یان له ریکای نووسینگهی کۆمهڵایهتییهوه دهکریت بۆ فهندی BuT داوا بکریت.

پهروهندی: ئهنجومهنی تێگرایی راویژکاری ریکخستن له

شاری هانزه (Hansestadt) و ههریمی لۆونیۆرگ

(Lüneburg)

integrationsbeirat@landkreis-lueneburg.de

نیمه سپاسی پشتگریتان دهکهمین هی:

Wir bedanken uns für die Förderung bei:

